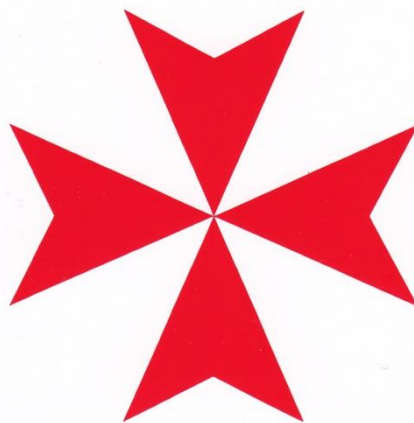

EHBO

75 jaar EHBO vereniging Sint Martinus Heeze

Onder bescherming van de
Souvereine en Militaire
Orde van Malta

Bij de voorplaat

<p>“Hij verbond zijn wonden en goot er olie en wijn op, daarna hief hij hem op zijn eigen lastdier, bracht hem naar de herberg en zorgde voor hem”. (Lucas 10: 34)</p>	<p>EHBO leden verbinden de wonden, na ze te hebben gereinigd en ontsmet, waarschuwen indien nodig een ambulance, voor vervoer naar een ziekenhuis en die zorg is kosteloos. (EHBO in kort bestek)</p>
--	--

Een verhaal van 75 jaar

eerste hulp in Heeze

door EHBO vereniging Sint Martinus

gescheven door Harrie Berkers

EHBO bestuur in de vorige eeuw
v.l.n.r. Jan van Bree, Piet Tiebax, Willie van Kemenade, Jo van Meerwijk, Toon van Eert

EHBO vereniging St.Martinus Heeze

Bestuur:

❖ Voorzitter:	Francien van Noort	040-2264826
❖ Secretaris:	José Petrillo	040-2265376
❖ Penningmeester	François Cocquyt	040-2262727
❖ Activiteiten coördinatie	Annie Looijmans	040-2261145
❖ Verbandmeester	Jos Jongma	040-2262984

Algemene Informatie:

- ❖ De vereniging is opgericht op 6 november 1938 en bestaat in 2013 derhalve 75 jaar.
- ❖ Ze zet zich o.a. in voor het bevorderen van het verantwoord verlenen van Eerste Hulp, in en rond om Heeze.
- ❖ Dit gebeurt ondermeer door het verzorgen van opleidingen en herhalingslessen op het gebied van de Eerste Hulp.
- ❖ Vrijwilligers van de EHBO verzorgen hulpverlening bij evenementen.
- ❖ De vereniging is aangesloten bij de Nationale Bond voor EHBO.
- ❖ De vereniging heeft ongeveer 70 Leden.
- ❖ De contributie voor leden bedraagt thans jaarlijks € 17,50
- ❖ Aanvragen voor hulpverlening buiten Heeze worden niet behandeld.

Adres Informatie:

Secretariaat: José Petrillo , Geldropseweg 61, 5591 EB, Heeze
Bankrekening nummer EHBO: 12.03.04.937
(IBAN: NL08 RABO 0120 3049 37 - BIC: RABONL2U)

website: <http://ehboheeze.dse.nl>
e-mail: ehbo.heeze@dse.nl

EHBO bestuur in 2013
v.l.n.r. François Cocquyt, José Petrillo, Annie Looijmans, Jos Jongma, Francien van Noort

Voorwoord van de voorzitter

Aan mij de eer om, als huidige voorzitter van EHBO-vereniging St.Martinus, enkele zinnen tot de lezers te richten in dit voorwoord.

Al een paar jaar geleden zijn wij begonnen met de voorbereidingen van ons jubileumfeest. 75 Jaar is een mijlpaal waar wij, met al degenen die daar hun steen of steentje aan hebben bijgedragen, enorm trots op kunnen zijn. Daarom willen wij er ook een feest van maken.

De gedachte aan een jubileumboekje kwam al snel op, maar wij vroegen ons af of dit wel mogelijk zou zijn, gezien de staat van ons archief. Dozen vol papieren stonden opgeslagen, maar moesten helemaal uitgezocht worden.

Gelukkig kon ik een beroep doen op mijn vader, tevens oud-voorzitter en ereid van de vereniging, om die enorme klus op zich te nemen.

Het resultaat van al zijn inspanningen ligt voor u.

Wij zijn er erg blij mee, en pap enorm bedankt namens het bestuur en alle leden, dat jij deze klus hebt willen klaren.

Ik wens iedereen veel leesplezier.

Francien van Noort-Berkers

Proloog

Toen de voorzitter mij vroeg om het 'levensverhaal' van 75 jaar EHBO in Heeze te schrijven, hoefde ik niet lang na te denken want de EHBO is mij niet onbekend. Reeds in 1951 – 1952 volgde ik in mijn toenmalige woonplaats Lierop een EHBO cursus, gegeven door de Somerense huisarts dokter Broos. In 1953 slaagde ik voor het Eenheidsdiploma EHBO. Toen ik in Heeze kwam wonen, werd ik meteen lid van "St.Martinus".

Aan een 'papieren' lid heeft men niets, dus was ik actief en maakte 'carrière' in een aantal bestuursfuncties en tot slot, na het overlijden van de eerste voorzitter, mocht ik die taak enige tijd overnemen.

Dat de EHBO een nuttige vereniging is hoeft men mij dus niet uit te leggen. De mijlpaal van 75 jaar is een goede gelegenheid om de geschiedenis vast te leggen want dan zijn er meestal nog wel getuigen die iets van de eerste jaren uit eigen ervaring kunnen vertellen.

Deze geschiedenis kwam tot stand door onderzoek van de aanwezige bronnen, te weten drie grote kartonnen dozen met alle mogelijke archiefstukken, waaronder af en toe zeer interessante stukken. De lezer kan nu hiervan kennis nemen.

Belangstelling voor geschiedenis in het algemeen is belangrijk om de gegevens als het ware in te passen in de geschiedenis van het dorp, het land en de gebeurtenissen op wereldniveau. De computer en internet zijn in deze tijd een belangrijk hulpmiddel om de leemten hier en daar op te vullen. Gestreefd is naar een leesbaar verhaal en geen droge opsomming van feiten. Het weergeven van de eigen persoonlijke beleving kan hierbij een aanvulling zijn. Dank gaat uit naar degenen die soms ontbrekende archiefstukken en fotomateriaal aanleverden en nuttige adviezen gaven. Dank ook aan mijn partner die daadwerkelijke belangstelling toonde.

Mijn felicitaties aan de jarige vereniging. Felicitaties vooral aan de vele niet met naam genoemde actieve leden die de vereniging dragen en het werk mogelijk maken. Zij zijn de ware helden van het verhaal. Mijn wens is dat dit nuttige en heilzame werk ten dienste van de medemens in nood door mag gaan en mensen zal blijven inspireren om het EHBO werk daadwerkelijk te blijven beoefenen én in praktijk te brengen.

Tot slot hoop en wens ik alle belangstellenden veel leesgenot.

Heeze, juli 2013

Harrie Berkers.

EHBO in de jaren 50 ►

Inleiding

Dit verhaal gaat over EHBO, ofwel **Eerste Hulp Bij Ongevallen**. Hulp verlenen aan een medemens in nood kan ingrijpend en levensreddend zijn. Soms is daar voor nodig dat de hulpverlener zelf niet overstuur raakt bij het zien van verschrikkelijke beelden. Soms is een simpel pleistertje plakken, dat iedereen kan, voldoende en soms is alleen maar een geruststellend woord nodig. EHBO, het zal in deze 'geschiedenis' voldoende blijken, is een serieuze zaak!!

Een voorbeeld: De club heeft een oefening. Soms gaat er dan wel eens iets fout. De bijna klassieke opmerking, als goedmoedige grap bedoeld, is dan wel eens: "Dit was geen EHBO, maar EOBH, ofwel het eerste ongeluk bij hulp".

Toch geeft dit al aan dat EHBO inderdaad een serieuze zaak is, waarbij goede lessen, veel oefenen en de opgedane kennis op peil houden, noodzakelijk is.

Wat vooraf ging

Het jaar **1938** was een gedenkwaardig jaar, niet alleen vanwege de oprichting van een EHBO vereniging in Heeze.

Zo maar enkele willekeurige data:

- Op 31 januari wordt prinses Beatrix geboren.
- de N.V. Nederlandsche Spoorwegen wordt opgericht, uit een fusie van de Hollandsche IJzeren Spoorweg-Maatschappij en de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen.
- Het passagiersschip "Oranje" wordt te water gelaten. Het was bedoeld voor de passagiersvaart op het toenmalige Nederlands Oost-Indië. In 8 weken retour.
- In de bodem van Saoedi-Arabië wordt een grote hoeveelheid aardolie gevonden.
- In Oostenrijk treedt de President af. De nieuwe kanselier, die later ook nog een kwalijke rol in Nederland zou spelen en zijn leven zou eindigen als oorlogsmisdadiger aan de galg, levert Oostenrijk uit aan Duitsland, waar in dat jaar weer een concentratiekamp wordt geopend. In München wordt Tsjecho-Slowakije aan Duitsland verkwanseld. Zekere voorbode voor een tweede wereldoorlog. Als voorafbeelding vindt in de nacht van 9 op 10 november 1938 "De Kristallnacht" plaats. Een door de NSDAP georganiseerd pogrom. Die nacht worden in Duitsland 267 synagogen in brand gestoken, 7500 winkels en bedrijven van joden vernield, 1000 joodse mannen en jongens gearresteerd en 92 joden vermoord.

En in Heeze wordt in 1938 de EHBO vereniging St.Martinus opgericht. Die oprichting was niet iets nieuws. Dat zullen wij verderop nog zien. Het had veel, zo niet alles, te maken met de toestand in de wereld. De toename van het snelverkeer en de onstabiele toestand in de wereld waren hier debet aan. Het komt nog uitgebreid aan de orde.

Hulp verlenen aan mensen in nood werd niet in Heeze uitgevonden; het is iets van alle tijden, maar soms geeft de geschiedenis een extra duwtje in de goede richting.

Wij gaan terug naar het misschien wel **eerste** beschreven eerste hulp verhaal, ruim 1800 jaar geleden in de Bijbel opgetekend door Lucas. Het welbekende verhaal van de Barmhartige Samaritaan, waarmee wij deze geschiedenis openen. Het verhaal dat ook model stond voor een onderscheiding die later aan een aantal van onze actiefste leden zou worden uitgereikt.

Wij maken daarna een reuze stap naar 900 jaar later, nu ruim 900 jaar geleden, de tijd van de toen net begonnen Kruistochten. Geen fraaie tijd zul je zeggen, maar de geschiedenis van de mensheid is een aaneenrijging van slechte tijden en daarom is die Barmhartige Samaritaan juist nodig. In tijden van oorlog en andere ellende komen, naast heel veel slechte dingen, soms ook goede dingen naar boven, zo ook in de Kruistochten. Het beschermen en hulp verlenen aan pelgrims vond in de Middeleeuwen vooral plaats in kloosters ook al vóór de periode die wij nu 'de Kruistochten' noemen, overigens een naam die pas veel later aan deze periode werd gegeven maar dat is weer een heel ander verhaal. Tijdens de Kruistochten waren er orden van monniken die hulp verleenden, maar soms ook actief gewapend gingen meevechten en zo werden het ridderorden. In de loop van de eeuwen kregen ze door schenkingen van dankbare mensen veel bezittingen en traden soms ook op als een soort internationale politie, al moest die naam nog uitgevonden worden.

Wij noemen er een paar

De Tempeliers, verdediger van Jeruzalem én kloosterling al naar gelang het nodig was. Ze kregen later nog een slechte naam, die ze vermoedelijk te danken hadden aan de Franse Koning die zijn schulden niet kon betalen. Een aantal eindigde daardoor, zeer waarschijnlijk niet verdiend, op de brandstapel. Zo zie je maar dat hulp verlenen soms risico's meebrengt. Zelfs in onze 'beschaafde' tijd worden hulpverleners soms nog gemolesteerd.

De Duitse Orde die zich vooral richtte op de Slavische landen, maar toch niet onbekend is in onze streken. Tot 1794 was Gemert een bezit van deze orde en een zelfstandige enclave in de Republiek. Bijkomend voordeel was, dat daar godsdienstvrijheid heerste in de tijd dat onze voorouders de z.g. 'Grenskerken' moesten oprichten. Alweer een onveilige tijd, ons aller Heilige Nicasius kon er over meepraten.

Voor ons verhaal de belangrijkste is **De Maltezer Orde**.

De Souvereine Militaire Hospitaal Orde van Sint Jan van Jeruzalem, van Rhodos en van Malta, zoals ze officieel genoemd wordt, (ook wel Maltezer Orde of Orde van Malta) is een internationale rooms-katholieke ridderorde met nog steeds een soevereine status, maar na de val van Malta zonder eigen grondgebied. De hospitaalridders vormen één van de oudste nog bestaande ridderordes en hebben sinds de tijd van de Kruistochten een bijzondere plaats in de Europese geschiedenis. De Orde van Malta heette aanvankelijk de Orde van Sint-Jan of Johanniterorde, een naam die tegenwoordig nog wordt gevoerd door de protestants geworden afdelingen. De Maltezer Orde kent op dit moment nog ruim 12.000 katholieke leden. Zij houden zich bezig met liefdadigheidswerk in eigen land en noodhulpverlening over de hele wereld. Daarnaast worden met plechtige ceremonies de oude tradities van de orde levend gehouden.

De orde vond haar oorsprong in een hospitaal in de wijk Muristan in Jeruzalem dat gewijd was aan Johannes de Doper. Sindsdien is Johannes de Doper de schutspatroon van de orde en is zijn kerkelijke feestdag -24 juni- de "nationale" feestdag van de orde. Het hospitaal was gebouwd in 1023, dus al lang voor de tijd der Kruistochten, voor de vele pelgrims die naar Jeruzalem trokken. Het was door kooplui uit Amalfi financieel mogelijk gemaakt en werd in eerste instantie geleid door Benedictijnen. Het hospitaal diende ter verzorging van noodlijdende pelgrims. In 1113 maakten de hospitaalbroeders zich los van de Benedictijnen en verenigden zich in een eigen orde. Zij legden de geloften van armoede, kuisheid en gehoorzaamheid af en paus Paschalis II bevestigde hen in hun orde en bezit. Zo ontstond de Orde van Sint Jan van Jeruzalem.

De doelstellingen van de nieuwe orde waren het beschermen en verplegen van pelgrims. Die bescherming werd een militaire zaak en Raymond du Puy de Provence, de tweede grootmeester van de orde, nam de reorganisatie daartoe ter hand. **Ridders** vervulden voortaan die beschermende, militaire taak, **kapelaans** de zuiver geestelijke en priesterlijke taken en de dienende **broeders** de verzorgende en huishoudelijke taken. De Orde van Sint Jan werd zo een ridderorde (Ordo militaris Sancti Johannis Baptistae Hospitalis Hierosolymitani) en de ordeleden werden Johannieters genoemd.

Door de oprukkende Turken en de val van de door de Kruisvaarders gestichte landen zag de orde zich enkele keren genoodzaakt te verhuizen, achtereenvolgens naar Akko in 1191, naar Cyprus in 1291 en ten slotte in 1309 naar Rhodos. Uiteindelijk ging in 1522 ook Rhodos verloren en zwierven de ridders 7 jaar lang door Zuid-Italië. In 1530 beloofde 'onze' keizer Karel V de ridderorde met het eiland Malta. Hiervan stamt ook de naam Maltezer Ridders.

De Orde verdedigde Malta tegen verschillende Turkse invasies; het doorstane Beleg van Malta (1565) was hiervan het belangrijkste wapenfeit. Malta leverde bij elkaar honderden galeien die bijdroegen aan het afslaan van de Turkse poging om de Middellandse Zee, en daarmee Europa, te veroveren. Ze waren belangrijk voor de veiligheid in de Middellandse Zee. Ten tijde van de Napoleontische oorlogen gingen deze bezittingen verloren, mede omdat Napoleon een intense afkeer van geestelijke ridderorden had. Engeland veroverde Malta in 1800 en sindsdien is de orde enkel formeel soeverein.

De EHBO staat onder bescherming van de soevereine en militaire orde van Malta en mag als onderscheiding het **rode 8-puntige kruis** voeren.

Het Rode Kruis

Soldaten in de Middeleeuwen hadden een hard bestaan. Ze leefden 'van het land', dat wil zeggen meestal plunderen of afpersen. Vriend of vijand ze waren nergens welkom. Het waren dan ook meestal huursoldaten en niet het puikje van de samenleving. Als ze door de tegenpartij gevangen genomen werden betekende dat in het allergunstigste geval, verkocht worden als slaaf. Doden en gewonden werden van alles beroofd en daarna onverzorgd op het slagveld achtergelaten.

Na de veldslag, **in 1859**, van Solferino tussen het Franse leger onder Napoleon III en het Oostenrijkse leger, bleven **40.000** slachtoffers op het slagveld achter, zonder dat iemand naar hen omkeek. Jean Henri Dunant, een Zwitserse bankier, kwam toevallig een dag na de veldslag aan in Solferino.

Dunant was zo gechoqueerd over wat hij zag dat hij zelf het initiatief nam en de bevolking opriep, speciaal de vrouwen, om snel hulp te verlenen aan de gewonden en de zieken.

Dat was de aanleiding tot de oprichting van Het Rode Kruis.

Het Rode Kruis is een wereldwijde hulpverleningsorganisatie waarvan de werking in zeven basisbeginselen is gegoten: menslievendheid, neutraliteit, onpartijdigheid, onafhankelijkheid, vrijwilligheid, eenheid en universaliteit. Deze beginselen vormen de grondslag voor alles wat het Rode Kruis doet en worden weerspiegeld in alle acties van de vrijwilligers van het Rode Kruis. Het Rode Kruis is met ruim 97 miljoen vrijwilligers in 186 landen de grootste humanitaire organisatie in de wereld.

Op 29 oktober 1863 eindigde een conferentie van vertegenwoordigers van veertien Europese staten in Genève. Ze keurden het voorstel van Henri Dunant goed om verenigingen van vrijwillige hulpverleners op te richten. Deze datum kan beschouwd worden als de geboortedag van het Internationale Rode Kruis. Op 22 augustus 1864 werd het Rode Kruis formeel opgericht.

De Kruisverenigingen

In het verzuilde Nederland van de 20^e eeuw had je voor 'iedere tak van sport' altijd minimaal drie verenigingen nodig, afgestemd op geloofsovertuiging en soms ook voor de algemene, humanistische, socialistische of welke opvatting dan ook. Zo ook bij de Kruisverenigingen, die allen hetzelfde doel hadden, namelijk hulp verlenen.

Het Oranje-Groene Kruis was een kruisvereniging van protestantse signatuur.

Het Groene Kruis was een neutrale landelijke vereniging voor wijkverpleging.

Het Wit-Gele Kruis was in Nederland een kruisvereniging op het gebied van zieken- en gezondheidszorg, waarbij de rooms-katholieke geloofsbeleving voorop stond. Het wit en geel zijn een verwijzing naar de pauselijke kleuren, zoals die ook in de vlag van Vaticaanstad voorkomen.

Het Wit-Gele Kruis fuseerde in 1978 met het Oranje-Groene Kruis en het Groene Kruis tot de **Nationale Kruisvereniging (NK)**.

KONINKLIJKE NATIONALE BOND VOOR REDDINGWEZEN EN EERSTE HULP BIJ ONGELUKKEN

·HET ORANJE KRUIS·

Uiteraard noemen wij hier ook Het Oranje Kruis, dat rechtstreeks met de EHBO te maken heeft. In het hierboven genoemde verzuilde Nederland was het nu eenmaal nodig dat de leerstof voor de opleidingen, de examens voor iedereen gelijk waren. Daarvoor zorgde het Oranje Kruis. Ook de diploma's dienden er hetzelfde uit zien en dus kwam er het **EENHEIDSDIPLOMA**. Dit alles in overleg met de overheid.

Sinds september 2002 is Het Oranje Kruis een stichting die EHBO in Nederland wil bevorderen. De EHBO-richtlijnen van Het Oranje Kruis waren tot 10 mei 2005 door de overheid tot standaard in Nederland vastgesteld. Nu wordt dit niet meer erkend door de overheid omdat de Goedkeuringsregeling door het Ministerie van VWS is ingetrokken daar er geen publiekrechtelijke basis voor deze regeling aanwezig was. Nu ja wat regeltjes betreft is Nederland een voorbeeld.

Het Oranje Kruis:

- Stelt de EHBO richtlijnen vast van het Oranje Kruis EHBO diploma.
- Stelt de EHBO leerstof samen en neemt examens af.
- Reikt het diploma Eerste Hulp Oranje Kruis uit en bewaakt de geldigheid daarvan.

Heeze in 1938 in vogelvlucht

Een gemeente met ruim 4000 inwoners. In de gemeente twee voor de werkgelegenheid belangrijke textielbedrijven en nog wat kleine industrie. Het grootste deel van de bevolking was agrarisch of daar indirect bij betrokken.

Naast nu nog steeds bestaande kleine buurtschappen was het dorp een lintbebouwing langs de twee verharde wegen, namelijk de weg van Geldrop naar Leende en de weg van Someren naar Heeze. Het is bijna niet voor te stellen, maar dat waren ook **de enige verharde wegen**. Alle overige verbindingen waren zandwegen. Wat wij nu Engelse Tuin, Weibossen en Nieuwe Hoeven noemen waren akkerlanden.

Toch was Heeze geen stil afgelegen dorpje, integendeel. Heeze was bekend, vanwege de mooie omgeving, die veel schilders had geïnspireerd. Ook het kasteel zorgde voor het nodige cachet. Stil was het ook niet. De ene verharde weg was niet minder dan een van de toenmalige Nederlandse hoofdwegen, namelijk de verbinding tussen Amsterdam en Maastricht en zo u wilt internationaal verder naar Luik. De provinciale weg naar Someren had verder via Venlo direct aansluiting naar de Duitse industriegebieden. Het kon toen in het dorp al behoorlijk druk zijn, wat nog bevorderd werd door de spoorweg inclusief het station Heeze-Leende. met een laad- en losplaats voor goederen.

De leefomstandigheden waren in 1938 in één woord slecht. De huidige omstandigheden, die wij nu crisis noemen, zijn kinderspel bij de grote crisis in de dertiger jaren van de 20e eeuw. Tijdgenoten, waaronder de auteur van dit verhaal, kunnen dit uit eigen ervaring bevestigen. Aan de grote werkeloosheid van toen, danken wij nu o.a. het Leenderbos.

Vraag niet naar het loon waarvoor en de omstandigheden waaronder de arbeiders, door de nood gedwongen, moesten werken.

Heeze in de dertiger jaren

Geschiedenis van 75 jaar EHBO in Heeze

1938 tot 1945 Oorlog

Directe voorgeschiedenis van de oprichting van EHBO Heeze

Aanvankelijk werden er voor 1935 al hier en daar onafhankelijke EHBO verenigingen opgericht. Spoedig werden die, voor wat het katholieke volksdeel betreft, als een onderafdeling ondergebracht bij het Wit-Gele Kruis.

Op zondag 10 juli 1938 werd er te Leende, ere wie ere toekomt, een oprichtingsvergadering gehouden over "EHBO". Als spreker van die avond trad op de heer A.M.Bergers uit Rotterdam, voorzitter van de Nationale Commissie voor EHBO. Na afloop van die vergadering stelden de heren Jac. van der Heijden en J.Vreede zich in verbinding met de spreker en werd het initiatief genomen om ook in Heeze te komen tot een onderafdeling van de EHBO. Het werd een onderafdeling genoemd, omdat het een onderafdeling was van de plaatselijke afdeling van de Wit-Gele Kruis Vereniging.

Als gevolg daarvan werd op 6 november 1938 te Heeze opgericht de

R.K. E.H.B.O. Vereniging St.Martinus

Van te voren was uitdrukkelijk afgesproken, dat alleen praktiserende Rooms Katholieken lid konden worden. Mochten er ook niet-katholieken interesse hebben dan was dé oplossing: een tweede vereniging oprichten die dan kon aansluiten bij de Nederlandse Bond.

De oprichting

De oprichting werd geleid door de heer Bergers van de "Nationale Commissie voor E.H.B.O. van de Nationale Federatie van het Wit-Gele Kruis". De vergadering werd gehouden in de "Harmoniezaal" te Heeze en was vrij toegankelijk voor RK dames en heren van 18 jaar en ouder. Door de voorzitter van de Nationale Commissie waren uitnodigingsbrieven c.q. mededelingen of persberichten gezonden aan : Het college van Burgemeester en Wethouders van Heeze; de Hoogerwaarde Heer C. de Bruin, deken-pastoor van Heeze; de Weledelzeergeleerde Heer P.H.Theeuwen, huisarts; de NV Courant De Maasbode te Rotterdam; de Katholieke Radio Omroep; de redactie van het bisdomblad "De Sint Jansklokken".

Voor het verslag van de oprichting volgen wij, bij uitzondering, de originele nog aanwezige tekst, die hieronder ongewijzigd is overgenomen.

“Op zondag 6 november 1938, werd er te Heeze in de zaal van den heer Th. van den Konijnenburg een vergadering belegd op verzoek van bovengenoemde initiatiefnemers, welke vergadering ten doel had om te komen tot oprichting ener afdeling E.H.B.O.

De grootsche propaganda welke in de afgelopen weken voor dit doel was gehouden, is ongetwijfeld oorzaak geweest dat de groote zaal tot in den uitersten hoek gevuld was en velen zich met een staanplaats moesten tevreden stellen. Om circa half negen opende de Voorzitter van het Wit-Gele Kruis, de heer W.Gijsbers, deze bijeenkomst en sprak zijn voldoening uit over zoo'n algemeene opkomst. Een speciaal woord van dank richtte spreker aan het adres van den Voorzitter van de Nationale Commissie voor EHBO, den weled. heer A.M.Bergers uit Rotterdam, den Hoogerwaarden Deken C.de Bruijn, alsmede de verdere autoriteiten die van hun belangstelling blijk hadden gegeven, o.a. Dr.Kwisthout en Dr.P.Theeuwen, beiden arts alhier. De afdeling Weert, welke eveneens op deze bijeenkomst vertegenwoordigd was, zou op dezen avond enkele demonstraties geven.

Nadat door den Heer Gijsbers het doel van den avond was uiteengezet, werd het woord verleend aan de heer Bergers, die in breede lijnen uiteenzette, welke voordelen de EHBO in het leven kan bieden. Alvorens spreker met zijn causerie aanvangt, spreekt hij zijn waardeering en dank uit voor de voorbereidende werkzaamheden, die ongetwijfeld oorzaak zijn dat hedenavond de zaal stampvol is. Ook dankt den spreker de plaatselijke geestelijkheid voor den moreelen steun in deze verleend. Vervolgens wijst spreker op het feit, dat de initiatiefnemers alhier wel veel roet door de pap hebben zien gaan, alvorens er tot oprichting overgegaan kon worden. Een bijzonder woord van dank richt hij aan den Heer Vreede, die in de maanden van voorbereiding onvermoeid

en enthousiast heeft gewerkt om te komen tot een onderafdeling EHBO in Heeze. Spreker memoreert dat het hier wel een extra lange voorbereiding en zelfs wel een van vier maanden betreft, waar in normale gevallen hoogstens een maand voor nodig is, waarvoor spreker een hartelijk applaus verzoekt, waaraan door allen zeer gaarne gevolg werd gegeven.

Dan zet de Heer Bergers uiteen, hoe voor een 20-tal jaren terug de eerste vereniging van de R.K. “E.H.B.O.” werd opgericht. Lang bleef deze vereniging de eenige in den lande, totdat na een tiental jaren er een 5-tal bijkwamen. In 1936 klom het aantal tot 20 zoodat er toen door de overheid stappen werden gedaan, om deze zelfstandige verenigingen onder te brengen bij het Wit-Gele Kruis. Dat de verenigingen hiervoor niet direct te vinden waren, aldus spreker, laat zich begrijpen, temeer nog daar allen veel hadden gedaan, om de afdelingen zoo hoog mogelijk op te voeren. Na rijp beraad werd tot aansluiting overgegaan. Dat de aansluiting haar uitwerking niet heeft gemist, blijkt uit het feit dat er nadien nog vele verenigingen werden opgericht en het getal momenteel (=1938) 99 bedraagt. Door spreker werd er vervolgens de aandacht op gevestigd, dat zij die zich als lid van de EHBO wenschen op te geven, ook lid van de vereniging het Wit Gele Kruis moeten zijn of althans moeten worden. Niet allen persoonlijk, maar in ieder geval het gezinshoofd.

Als dan de gelegenheid wordt opengesteld, voor het doen van vragen, wordt hiervan een gretig gebruik gemaakt. Spreker wist alle vragen naar genoegen te beantwoorden. In de pauze, welke werd aangevuld met muziek, bestond er gelegenheid om zich als lid van de Vereniging EHBO op te geven. Had men evenwel op eenig succes gehoopt, de verwachtingen werden zelfs verre overtroffen. Niet minder dan 96 dames en heeren gaven zich als lid op voor de nieuwe te stichten vereniging.

Na de pauze werden door den heer Bergers de cursussen besproken, die binnen korten tijd zullen worden gegeven, voor het behalen van het diploma.

Deze cursus zal circa 26 weken duren, met 2 lessen per week.

De contributie zal bedragen 10 cent per week, waarvoor men dan tevens het Oranje Kruis boekje en diverse andere benodigdheden ontvangt. Voor hen die op deze avond geen gelegenheid hadden om zich als lid op te geven, zal nog gelegenheid geboden worden, en wel bij het Bestuur, dat bij acclamatie werd gekozen. Tot voorzitter de Heer W. van Kemenade; 2^e voorzitter Mej. H. van Engelen; Secretaris de Heer J. Vreede; 2^e secr. Mej. Truus van Santvoort; Penningmeester de Heer H. van Helden; 2^e penningm. Mej. M. van Schalen; Commissaris de Heer Jac. van der Heijden.

Na al het zakelijke van dezen avond werd er door de onderafdeling Weert een demonstratie gegeven in het verlenen van eerste hulp aan gewonden op primitieve wijze en met behulp van de modernste hulpmiddelen. De verschillende demonstraties werden op correcte wijze uitgevoerd, zoodat de demonstranten een hartelijk applaus in ontvangst mochten nemen. Aan het einde van de avond bracht de voorzitter van het Wit Gele Kruis, de Heer W. Gijsbers dank aan den Heer Bergers voor zijn uiteenzetting, alsmede aan de demonstranten uit Weert, die zoo welwillend waren geweest, op praktische wijze cachet te geven aan deze oprichtingsvergadering. Spreker besluit met den wensch, dat de nieuw opgerichte vereniging in de toekomst veel bij mag dragen tot welzijn van de geheele menschheid. Hierna volgt sluiting op de gewone wijze."

De eerste schreden

De vereniging is op 22 november 1938 met de oefeningen gestart in het R.K. Bondsgebouw ook wel de "Volksbond" genoemd. Zie de foto van dit gebouw aan het z.g. Wilhelminaplein.

De cursuskosten, in onze ogen zeer laag, inleggeld 50 cent en verder 10 cent per week. Bedenk erbij, dat dit guldens waren. Ook al gaat elke vergelijking mank in huidige Euro's zou de totale cursus van 26 weken, circa € 1,53 gekost hebben.

In **1939** moest de EHBO de Volksbond ontruimen vanwege de mobilisatie. De ruimte werd door het Nederlandse leger gevorderd om er militairen in onder te brengen. Men kon toen terecht in het café van Betje Maas (ofwel in de volksmond: bij Betje Schaft). Uit dankbaarheid is men er gebleven ook toen er later elders grotere ruimten beschikbaar kwamen. Op 14 oktober 1939 kon men vol trots aan de burgemeester melden dat er na **30 lessen** een einde aan de cursus was gekomen en dat er 25 geslaagde EHBO-ers in Heeze waren. Als extra gaf Dr. Theeuwen ook nog een **GAS cursus** en dat had alles met de toestand in de wereld te maken; de 2^e wereldoorlog was ruim een maand oud. Met een gascursus werd bedoeld het herkennen (ruiken etc.) van de verschillende strijdgassoorten en de daarbij behorende eerste hulp.

Wij zullen er in de loop van het verhaal geen gewoonte van maken om veel namen te noemen, om niet het risico te lopen belangrijke mensen te vergeten, maar voor de werkers(sters) van het eerste uur maken wij graag een uitzondering.

Mevr.B.Bakermans-van Engelen; Mevr.Truus van Santvoort; Mevr.M.van Schalen; Dhr.H.v.Helden; Dhr.W.van Kemenade; Dhr. J.Vreede; Dhr.Jan van Bree; Dhr.G.Isbouts; dhr.A.van Eert; dhr.W.Valkenburg; dhr. M.Eijsermans.

“Perikelen” bij de oprichting

In verband met de toen nog strenge normen werd heel voorzichtig bij Deken de Bruijn geïnformeerd of er geen bezwaren waren tegen de oprichting, want het zou een ‘gemengde’ club van dames en heren worden. Dat leverde geen problemen op, integendeel Deken de Bruijn meldde zich als eerste aan, gevolgd door 168 Heezenaren. De contributie was 5 cent per week, ofwel f 2,60 per jaar (in Euro’s nu circa € 1,20). Bij het 25 jarig bestaan was de contributie nog steeds 5 cent per week. De inkomsten in het eerste jaar bedroegen f 365,00 en de uitgaven f 447,10, dus werd er een subsidie gevraagd bij de gemeente, maar het toenmalige gemeentebestuur besloot bij brief van 24-1-1939 om vooralsnog geen subsidie te verlenen. Hoe men de zaak toen sluitend gekregen heeft vermelden de bronnen niet.

1939

Op zondagavond 16 april werd een Liefdadigheids-concert gegeven ten bate van het Wit Gele Kruis en ten bate van de onderafdeling EHBO in de Harmoniezaal van de heer Th.van de Konijnenburg. De heer Gijsbers, voorzitter van het Wit-Gele Kruis, hield een gloedvolle openingstoespraak en de heer van Kemenade, voorzitter van de onderafdeling EHBO zorgde voor de vrolijke noot. **Optreden van den conferencier “Willy”**; de zaal lachte al voor dat er iets aan de hand was, aldus de verslaggever. Er volgde een revue door dilettanten met “The Lambeth Walk”.

De EHBO leverde ook een culturele bijdrage door kunstenaars uit de club met gitaar, viool, accordeon en zang en als hoogtepunt een optreden van de getalenteerde pianiste mevrouw Theeuwen-Kaiser, de echtgenote van clubarts dokter P.(Pietje) Theeuwen. Er was een duet “Egmond en van Hoorne”. De vrolijke noot was het optreden van een “chirurg” in een operatiezaal en dat sloeg in als een bom. Voor een tombola had het EHBO lid M. Eijsermans (Marineske, ook wel “den IJzere” genoemd) een “zeilschip” als prijs beschikbaar gesteld.

Aangezien de Dommel ook toen al niet voor schepen bevaarbaar was zal hier wel een beeldje mee bedoeld zijn, dat mogelijk hier of daar in Heeze of elders nog wel op een kast prijkt.

In zijn dankwoord maakte de heer Gijsbers nog eens propaganda voor het Consultatiebureau voor zuigelingen van het Wit Gele Kruis en dankte conferencier “Willy”, maar nu als voorzitter van de afdeling. Mevr. Theeuwen kreeg een bloemetje voor de kunstzinnige begeleiding van de verschillende nummers. En ... de financiële zorgen waren een stuk minder!

Op maandag 27 november 1939, werden in zaal J.v.d.Laar op Ginderover, de eerste diploma's EHBO in Heeze uitgereikt. Hierbij waren aanwezig de burgemeester Jhr.Mr.Th.W.Serraris en de lesgever Dr.P.Theeuwen. Berichten van verhindering kwamen binnen van de heren firmanten Hegener en de Vlam van de weverij Vullingshs. Ook werd dank gebracht aan de ere-leden en donateurs voor de ontvangen financiële steun. Ondanks de 30 lessen hadden niet alle cursisten het diploma behaald, maar zo sprak dokter Theeuwen "houdt vol en gij zult overwinnen". Hij zegde verder toe alle cursisten zoveel mogelijk en met veel plezier te ondersteunen, "als ge iets hebt, ge kunt altijd bij mij aankloppen".

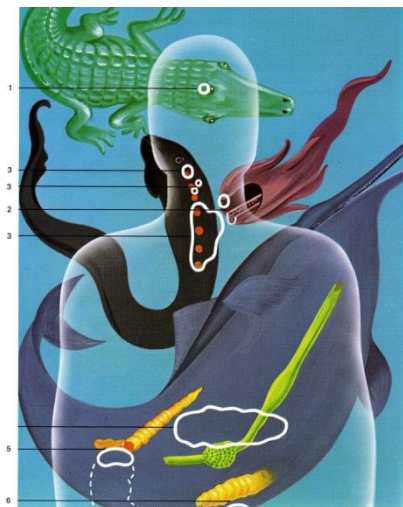
De eerste 25 geslaagden voor het EHBO diploma in Heeze waren:

De dames: C. van den Berg; M. van den Berg; A. van Bree; M. Collart; A. Duisters; C. Eichhorn; H. van Engelen; H. Eijsermans; M. Huijbregts-Munnichs; J. de Kievit; M. van Schalen; J. van Schalen; P. van Schalen; J. Schölkens; Gerda Toemen en Gertruda Toemen.

De heren: Jan van Bree; Fr. Buijsen; Ant. van Eert; P.H. van Helden; G. Huijbregts; K.van de Kruis; A. Rovers; J.F.A. Vreede en Wim Valkenburg. (namen weergegeven zoals op de originele lijst)

Voor mevr.Theeuwen was er een bloemstuk en aan een cadeau voor dokter Theeuwen hebben wij niet durven denken aldus de voorzitter, want had de dokter gezegd: "Als ge een cadeau durft te kopen dan kom ik niet!" Uit sympathie voor de vereniging had hij een deel van het docenten honorarium weer in de kas teruggestort. Het oudste lid van de vereniging, de heer Vullingshs sprak een dankwoord, waarbij hij ook de niet geslaagden een hart onder de riem stak en opwekte om de volgende 26 lessen te gaan volgen, "dan zult ook gij de top van den berg bereiken".

In zijn felicitatie benadrukte burgemeester Serraris ook het belang van een EHBO-er in de huidige tijd met de gevaren van het verkeer maar sinds kort ook vanuit de lucht. De 2^e wereldoorlog was inmiddels ruim 2 maanden oud en bleek ook groot gevaar vanuit de lucht voor burgers mee te brengen. Uit sympathie meldde de burgemeester zich meteen aan als donateur. Op de daarna volgende feestavond trad de voorzitter wederom op als humorist "Willy". Aan het einde van de avond gaf dokter Theeuwen nog een heildronk voor de vereniging en onder het zingen van "Adieu wij moeten ..." verlieten allen de feestzaal.

Afb. 3. Oorspronkelijk waren de klieren met inwendige afscheiding van de mens (de amandelen en de zwezerik of thymus) andere organen bij het dier.

1. Het 'schedeloo' of derde oog van de oerhagedis ontwikkelde

zich tot pijnappelklier

2. De geul met trilharen bij de oerwormen werd schildklier

3. De kieuwen van de oerwissen werden amandelen, bijschildklier en zwezerik

4. Een ingewandsklier van de oervis drong in de alvleesklier en

ontwikkelde zich tot de eilandjes van Langerhans (insulineproducerenden)

5. De tussennier van de oervis werd bijnier

6. De bijnieren van de oervis werden de geslachtsklieren

Een belangrijk onderdeel van de cursus was de anatomie. In het archief is een boek aanwezig, met deze afbeelding, waaruit blijkt dat er ook aandacht werd besteed aan de evolutie.

Over het oorlogsjaar **1943**, Nederland was inmiddels al drie jaar bezet gebied, vonden wij de volgende aantekeningen. Er werd een cursus gegeven met 58 deelnemers.(38 mannen en 20 vrouwen). De grote belangstelling had zeker te maken met de oorlogsomstandigheden en de daaruit voortvloeiende gevaren van luchtaanvallen met bommen en neerstortende vliegtuigen.

Er is een lijst van 51 EHBO leden, "in dienst" van de L.B.D., ofwel de **gemeentelijke luchtbeschermingsdienst**. Hoofd van de LBD was J.Theeuwen.

De vaste kern bestond uit drie leden; de geneeskundige dienst bestond uit 2 ploegen van elk 6 leden. Een lid van de brandweer was ook bij de LBD ingedeeld. Verder was Heeze ingedeeld in 10 'blokken'. In ieder blok waren de EHBO leden uit dat blok ingedeeld in de blokploeg onder een blokhoofd. Natuurlijk hoorde daar waakzaamheid bij als er vliegtuigen in de lucht waren en er luchtalarm was. Je zou zo zeggen "op militaire leest geschoeid".

Er is ook een gedetailleerde lijst van de aanwezige verband- en hulpmiddelen, waarbij opvallen **GAS VERBANDDOZEN** en 16 dozen **CHLOORKALK** dat als desinfecteermiddel kon worden gebruikt.

Er sluimerde ook al zoiets als verzet, al bestond dat alleen nog maar uit het ontduiken van door de bezetter uitgevaardigde voorschriften. Er is namelijk een verslag van een "**cursusavond**" gehouden op **5 april 1943**. Waarom een verslag van een cursusavond? Het was de bedoeling om een algemene ledenvergadering te houden, maar verenigingen waren verboden door de Duitse bezetter en vergaderen mocht niet. Men was dus slim en organiseerde een "cursus", waarbij alle 92 leden werden uitgenodigd. Ook burgemeester Jhr.Mr.Th. Serraris en echtgenote waren aanwezig, evenals Dr.P.Theeuwen en echtgenote. Voorzitter W.van Kemenade dankte den dokter en den burgemeester en wakte de aanwezigen op om de goede geest levendig te houden door het vormen van clubs en hoopte dat men zou blijven registreren de gevallen waarbij EHBO-ers als hulpverlener waren betrokken. Diploma's en insignes werden uitgereikt. Dokter Theeuwen op zijn beurt dankte vooral Betje Maas en Wim Valkenburg voor de vele hulp bij de lessen. Tussen de regels door proeft men de zorgen en onzekerheden over de toekomst en het lijkt wel een soort afscheidbijeenkomst.

Na de sluiting was er een gezellig samenzijn, opgeluisterd door de leden met voordrachten en liedjes. Om 10 uur 's avonds sprak de burgemeester een afscheidswoord en een tot weerzien in betere tijden.

Het zou voor burgemeester Serraris een definitief afscheid blijken. Ruim een jaar later werd hij door de Duitsers afgezet. Het laatste bericht kwam uit het concentratiekamp Vught, geschreven op een sigarettenvloeijsje. Hij werd op transport naar Duitsland gesteld en overleed in het concentratiekamp Bergen-Belsen. Pas in 1946 kreeg men de zekerheid dat hij was gestorven door de schuld van de Duitsers, als slachtoffer voor onze vrijheid.

Wij verlaten hiermee deze donkere oorlogsjaren. In september 1944 brak met de bevrijding in het zuiden van Nederland een nieuwe tijd aan. Ook in Heeze waren slachtoffers te betreuren. Een gedenksteen en straatnamen herinneren aan heldendaden en ook aan veel verdriet. Wij wisten dat toen nog niet, maar het Nederland van boven de rivieren kreeg met de Hongerwinter en door allerlei oorlogsmisdaden toen nog de zwaarste tijd te verduren. Eindelijk 5 mei 1945 was het afgelopen en nooit heeft ons Wilhelmus mooier geklonken.

1946 tot 1960 Opbouw

In **1946** kon men beginnen met de wederopbouw en dat ging die eerste jaren met de nodige moeilijkheden gepaard, want er was gebrek aan alles. Zelfs voor zoiets simpels als een paar nieuwe klompen had men een vergunning nodig en moest een bon worden ingeleverd.

Het motto was: hard werken, niet zeuren over hoger loon en tevreden zijn met wat er wel was. En de EHBO ... die startte in 1946 een nieuwe cursus met 34 deelnemers.

KATHOLIEKE NATIONALE BOND VOOR
EERSTE HULP BIJ ONGELUKKEN
onder bescherming van de Souvereine en Militaire Orde van Malta

Één landelijke organisatie

Aanvankelijk werden activiteiten op het gebied van Eerste Hulp bij Ongelukken, georganiseerd door de al in 1916 opgerichte EHBO-vereniging St. Franciscus, en later door de rooms-katholieke verenigingen gebundeld in de Diocesane Bond voor EHBO-verenigingen in het bisdom Haarlem. Ook waren er 25 EHBO verenigingen als onderafdeling van de Nationale Federatie van het Wit-Gele Kruis.

In **1948** besloot de Landelijke Federatie van het Wit-Gele Kruis om het EHBO werk te verzelfstandigen. Alle Katholieke verenigingen werden samengebracht tot één grote landelijke organisatie: **De Katholieke Nationale Bond voor EHBO**.

Per 2 januari 1949 werden de statuten van kracht van de Katholieke Nationale Bond voor EHBO. Er kwam een landelijk hoofdbestuur en districtsbesturen per provincie. Ook de plaatselijk afdelingen werden zelfstandig. De Nationale Bond bleef als zelfstandige bond nog wel aangesloten bij de Nationale Federatie van het Wit Gele Kruis en daarmee bleven de zuilen in stand.

Het gewone leven herneemt zijn gang

Na de sombere oorlogsjaren vierde de EHBO in Heeze haar eerste feest.

10 jaar EHBO in Heeze, dus ... feest op zaterdag **6-11-1948**, 's **morgens om half zeven** een H.Mis en 's **avonds om 7 uur** een feestvergadering gevolgd om 8 uur door een koffietafel in de café van de Wed.P.Maas, beter gezegd bij Betje. Behalve bestuur en leden werden op de koffietafel ook uitgenodigd: Deken van Haaren; kapelaan Jiles; kapelaan Pirenne; W.G.Kruis; P.H.van Helden; Dr.P.Theeuwen en echtgenote; Burgemeester en Wethouders.

Verder werden uitgenodigd: Dr.Kwisthout (huisarts); H.Guitjens; W.Verest en Fr.van Engelen; begunstigers (tegenwoordig sponsor genoemd) van de EHBO. De eerste zeven leden kregen een oorkonde omdat ze al 10 jaar lid waren. Voor hen werd een speciaal feestlied gecomponeerd op de wijze van "Toen onze Mop een Moppie was". Vier regels uit een omvangrijk gedicht maken duidelijk wie de gelukkige zeven waren:

*"Voor Willy, Van Bree, Van Eert en Gard
Voor Leo, Riek en Mien,
Hier dan 'n gemeend hiep hiep hoera
Mogen zij lang nog zijn gezien!"*

De EHBO was intussen ingeburgerd in Heeze en de gemeente verleende een subsidie van 25 gulden, maar toch ... het bestuur was niet helemaal tevreden en in **1950** op de jaarvergadering kwam het volgende aan de orde. Uit een brief van de secretaris aan het hoofdbestuur blijkt dat de vereniging niet goed floreert. Het ledenaantal en de animo loopt terug. De kasmiddelen zijn te weinig. Het gaat niet naar wens. Er schijnt "concurrentie" te zijn door het Rode Kruis, ondanks het feit dat er in Heeze (althans tot vandaag aldus de secretaris) geen afdeling is. Zij pronken met verbandposten die klinken als een klok, naast onze armzalige "trommels". Het Hoofdbestuur spreekt de club moed in en adviseert "op de tam-tam" te slaan, dus propaganda.

Toch weer donkere wolken aan de horizon

Ook internationaal gaat het niet goed. De oorlog was gewonnen, maar intussen was er een "ijzeren gordijn" ontstaan. Oost en West waren geen vrienden meer en hadden veel wapens.

Op de eerste zondag van april in 1951 werd na de Hoogmis een vergadering gehouden in het café van Betje Maas. Het doel was propaganda te maken voor een lezing in Valkenswaard:

"Eerste Hulp bij Atoomrampen". Er gingen 3 leden naartoe.

Hoewel het niet volledig duidelijk in de stukken te achterhalen is, blijkt er nog steeds enige wrijving te bestaan tussen de EHBO en het Rode Kruis. Maar er blijft overleg. Een Gentlemen Agreement brengt de uitkomst. Men kan nu zonder problemen lid zijn van beide organisaties.

De KRO deed mee aan propaganda door een landelijke wedstrijd "Voor de microfoon" te organiseren, een soort hoorspel waaraan ook de plaatselijke verenigingen thuis voor de radio mee konden doen. De afdelingen konden kandidaat deelnemers opgeven, inclusief supporters.

Er ging een soort "brandbrief" naar de gemeente met het verzoek om een extra subsidie van 125 gulden; anders worden de verbandposten niet meer aangevuld. Hieruit kunnen wij concluderen dat de ontevredenheid waarover hiervoor sprake was vooral was terug te voeren op de krappe financiële situatie.

De bezorgdheid, of misschien wel de angst, voor 'de vijand' uit het oosten culmineerde in **1952** tot de werving van EHBO-ers voor de **BB**, ofwel de **Bescherming Bevolking**.

Er was, zo lezen wij, behoefte aan: "de bekwaamste leden van de EHBO en van het Rode Kruis".

De eerste opleiding van de EHBO-ers voor de wijkposten zal door de EHBO vereniging gebeuren. De BB bestond verder uit brandweer, politie, bommen - opruimdiensten enz. In dit jaar werd door de regering aan iedere EHBO afdeling een brancard beschikbaar gesteld.

Uit de briefwisselingen bleek het in het begin niet op rolletjes te lopen. Er was wat 'geduw en getrek' met het Rode Kruis over competentie, vakbekwaamheid etc., maar in 1953 was de lucht geklaard.

DE DOOD GAAT VOORBIJ
DANK ZIJ.....

Een beeldende propagande voor de BB

Er verscheen wederom een 'Gentlemen-Agreement' getekend door:

- Het Nederlandse Rode Kruis
- Koninklijke Nationale Bond voor Reddingwezen en Eerste Hulp bij Ongelukken "Het Oranje Kruis"
- Katholieke Nationale Bond voor Eerste Hulp bij Ongelukken
- Nederlandse Vereniging Eerste Hulp bij ongelukken.

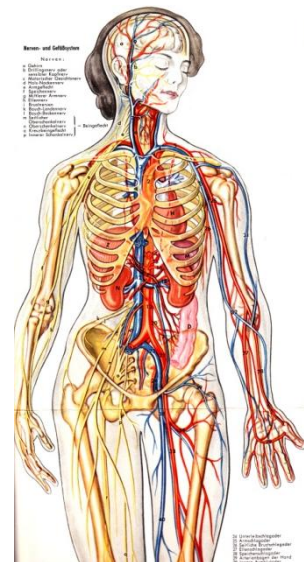
Iedere instelling bleef zijn eigen werk doen, zonder de andere te beconcurreren en alléén in Mobilisatie- of Oorlogstijd zou Het Rode Kruis de leiding nemen.

Ook deed men iets aan de zorgwekkende financiële situatie, maar dan landelijk. De **pleisteractie**, voor de eerste keer in geheel Nederland. De Zeer Eerwaarde Heren Pastoors werd verzocht om de actie door middel van een predicatie te ondersteunen. De pleisteractie was toen een collecte aan de kerkdeur voor en na alle H.Missen waarbij een ingepakte pleister werd aangeboden. Dit was jaren een belangrijke inkomstenbron. Toen vele jaren later het kerkbezoek terugliep ging men over op een huis-aan-huis collecte, maar dit kostte veel meer tijd en vrijwilligers inzet, totdat men er op een gegeven moment mee stopte.

In **1953** stonden veel extra landelijke acties, hulpverlening en allerlei inzamelacties in het teken van steun aan de in 1953 door de grote watersnood getroffen gebieden in het westen van Nederland en natuurlijk deed ook de EHBO daar van harte aan mee.

In dit jaar was ook het eeuwfeest van het herstel der Kerkelijke Hiërarchie in Nederland. Daar hoorde een geschenk bij. De EHBO verenigingen organiseerden plaatselijk de inzamelactie, d.w.z. verkoop van steentjes in de vorm van een loterij. De opbrengst was bestemd voor de afbouw van de Medische Faculteit van de RK Universiteit te Nijmegen.

Ook de zuilen bleven voorlopig nog in stand, want "andersdenkenden" konden volgens de statuten nog steeds geen lid worden van de Katholieke Nationale Bond voor EHBO, zo blijkt uit een circulaire, die verder over de BB ging.

Lesmateriaal
een uit de serie

Eerste hulp en nog wat aanvullingen daarop

Steeds meer wist men de EHBO te vinden, niet alleen voor **eerste hulp**, maar ook voor medewerking aan allerlei acties. Hier volgt als voorbeeld het lijstje van 1954:

- Propagandisten en medewerking aan het bevolkingsonderzoek t.b.c.
- Medewerking steentjesactie voor de gedachteniskerk op de Grebbeberg, waar ook een Heezenaar, dhr.W.Verberne in 1940 gesneuveld is.
- Hulpverlening bij de 4^e wielerronde van Heeze.
- Hulpverlening bij de tocht "Ouden van dagen".
- Hulpverlening bij het schoolreisje naar Amsterdam.
- Lotenverkoop voor de "Actie voor God".
- Pleisteractie; 2000 pleisters uitgereikt; opbrengst f 106,90.
- Lotenverkoop voor de actie "Sla Uw Slag" De jarenlang landelijke SUS loterij.

Maar ook het echte werk kreeg aandacht door lessen en oefeningen. Men ging op EHBO wedstrijd in Helmond en eindigde op de 10^e plaats en naar de districtswedstrijd in Eindhoven waar men eindigde op de 7^e plaats. Er staat jammer genoeg niet bij hoeveel deelnemers er waren, maar in ieder geval er was aan de weg getimmerd.

De oefenavonden waren in de blokhut van de verkenners, waarvan een oefenavond met **zuurstofkoffers**. Men timmerde ook letterlijk aan de weg, want in 1956 waren er in Heeze 5 hoofdverbandposten, waar een verbandtrommel, brancard, dekens en spalken aanwezig waren. Verder een groot aantal kleine verbandposten waar een EHBO tas aanwezig was.

In **1958**, tien jaar nadat de EHBO afscheid had genomen als onderafdeling, omdat ze zelfstandig was geworden, memoreerde de voorzitter van het Wit-Gele Kruis in Heeze, de goede samenwerking met de EHBO.

De kosten om een cursus te volgen, of om lid te worden hoefde ook toen nog voor niemand een bezwaar te zijn. De kosten (in guldens) voor een diplomacursus waren in 1958:

• inleggeld	1,00
• 26 lesavonden à 10 cent	2,60
• Oranje Kruisboekje	2,65
• Vragenboekje	0,85
• diplomakosten	3,50
• insigne	1,00

In totaal dus *f* 11,60; ter vergelijking is dit nu circa € 5,20. (Dat waren nog eens tijden)

De “**koude oorlog**” nam intussen steeds dreigender vormen aan en zo waren er steeds meer EHBO-ers, die zich vrijwillig aanmeldten, ingedeeld bij de BB, de Dienst Bescherming Bevolking. De leden van de BB werden **Noodwachters** genoemd en er vonden oefeningen plaats. Zo herinner ik me nog een avond waar Gerrit Toemen les kwam geven over de werking en het gebruik van brand blus apparaten. De EHBO opleidingen werden door de BB betaald. In 1982 werd de BB weer opgeheven en alle BB-ers kregen toen een officieel ontslagbewijs, onder dank voor de bewezen diensten. Gelukkig waren ze nooit echt in actie behoeven te komen.

Embleen van de BB

In **1959** werd de EHBO cursus slecht bezocht en werd er niet goed gestudeerd. Van de 36 deelnemers werden er 11 afgewezen en van de 25 wel geslaagden waren er 10 met maar net een voldoende. Begon men EHBO moe te worden? Een vraag die het bestuur wel met zorg vervulde. In dit jaar werd ook de 6^e SUS Actie gehouden; dat was jarenlang een z.g. landelijke bliksem actie; een loterij met als prijzen 5 woonhuizen en 5000 andere waardevolle prijzen, ten bate van het EHBO werk.

De Brabantse afdelingen werden dit jaar uitgenodigd in de Brabanthallen te 's Hertogenbosch voor de SUS avond met het volgende programma (wie kent ze nog?):

Orkest	-Cascadeorkest o.l.v. Johnny Ombach
Conference	-André Carrell
Parodist	-Mr.Doodle
Zang	-Christine Spierenburg en Co Hagedoorn
Muziek	-de Larrysons, mondorgeltrio
Zang	-de Selvera's en Nol Kievits
Orgel	-Guus Jansen (Hammond Orgel)
Gastvrouw	-Truus Koopmans
Gastheer	-Kees Schilperoort
Begeleiding	-Ger Daalhuizen bas en Martin Beekmans slagwerk.

De ouderen zullen mogelijk nog reageren op dit programma met "och ja die traden toen op". Voor de jongeren is dit waarschijnlijk een echo uit andere tijden, gedateerd noemt men dat nu.

In Heeze waren toen 14 hulpverbandposten en 6 hoofdverbandposten, die regelmatig door Grardje Isbouts gecontroleerd en indien nodig aangevuld werden. Verder waren er nog 2 Rode Kruis Posten langs de hoofverkeersweg, op de Ven bij Jansen-Pessers en op de Geldropseweg in de toenmalige kazerne van de Rijkspolitie.

Door Aartsbisschop Kardinaal Mgr.Alfrink werd pastoor Elsenbroek uit Amsterdam benoemd tot geestelijk adviseur van de Katholieke Nationale Bond en tot **ensor** van het maandblad "Eerste Hulp".

Men zou er nu eens mee aan moeten komen, een censor!

De wetenschap zat niet stil en in **1960** vond er op EHBO gebied een kleine revolutie plaats. Er kwam een bericht van het Oranje Kruis: Voor kunstmatige ademhaling mocht de jarenlang toegepaste "**methode Holger Nielsen**", die iedere EHBO-er diende te kennen, alleen nog in zeer speciale gevallen gebruikt worden. In plaats daarvan kwam er iets nieuws namelijk de "**methode mond op mond of mond op neus**". Dat was wat. Jarenlang was iedereen om de beurt patiënt geweest, maar hoe moest dat nu ?? En ... de "oefenpop" deed daarmee dus haar intrede.

De ontspanning werd ook niet vergeten, zo was er eens een voetbalwedstrijd van de dames tegen de heren. Jammer dat er geen datum op de opstellingslijst stond, maar gezien de namen van een aantal nu legendarische Heezenaren is het lang geleden en daarom waard om te vermelden. Het is waarschijnlijk op een Koninginnedag gebeurd.

De opstelling, zoals destijds opgeschreven:

<u>HEREN</u>				
		Wim Verest		
		Marinus Eijsermans	Leo Verest	
	Toon van Eert	Willie van Kemenade	Grard Isbouts	
Cees van Lierop	Jo van Meerwijk	A.Boonman	Bert Wijnen	Piet Beks
	scheidsrechter: Grardus Hansen			
<u>DAMES</u>				
Mien v.d.Weide	L.Palen	N.Laak	M.Thijs	D.Smulders
	R.Heerings	M.Brouwers	R.de Greef	
	Dien Coks		L.Maas	
		Nel van de Laar		
Reserves dames:	Leny Schenkels			
	Toos Schenkels			
Reserves heren	B.Doezé			
	H.v.d.Linden			
Ballenmeisjes:	Cor Vertogen en Mevr.Vrijsen			
Grensrechters:	J.Boerenkamp en Mevr.van Kemenade			
Dokter:	Wim Valkenburg			
Algemeen spelleider:	Jan van Dijk			
De aftrap wordt verricht door	Mevr.Marietje Verheijen			
Aan de kassa:	Tiel van Gennip, Sjef Maas en A.Verhoeven			

(de lijst is woordelijk overgenomen inclusief eventuele schrijffouten)

Nogmaals ontspanning

Grardus den Brabander

(ofwel Grardus Hansen)

Luisterde met plezier
de 'feestavonden' op

1961 tot 1990 Koude Oorlog

Toen in mei 1945 Duitsland zich onvoorwaardelijk overgaf aan de geallieerden, in augustus 1945 gevolgd door Japan, was daarmee de Tweede Wereldoorlog voorbij. Echter niet het gevaar van een oorlog. Het communistische Oosten en het kapitalistische Westen, die door de oorlog uit eigen belang tot elkaar veroordeeld waren geweest, gingen hun eigen weg. De internationale verhoudingen koelden af en werden al snel ijskoud. Het was geen oorlog meer, maar ook zeker geen vrede. De koude oorlog was uitgebroken. Een ijzeren gordijn, zoals het genoemd werd, scheidde het oosten van het westen. Een brede strook land tussen Oost en West met prikkeldraad, wachttorens en grenspolitie met bloedhonden. Iedereen die zich daar in waagde werd zonder pardon neergeschoten. In Berlijn verrees een muur tussen Oost en West en ook daar vielen vele doden.

Het gevaar van een echte oorlog en in dat geval een oorlog waar ook atoombommen gebruikt zouden worden, werd in 1961 reëel door de zogenoemde **Cuba crisis**. De wereld zweefde op de rand van de afgrond. Dit duurde tot ongeveer 1990, het jaar dat de Sovjet-Unie instortte en het IJzeren gordijn en de Berlijnse muur gesloopt werden.

EHBO blijft paraat

In **1961** ontving de EHBO St.Martinus een subsidie van de gemeente Heeze van maar liefst 465 gulden. De verbandposten werden aan de eisen van de tijd aangepast en ook de cursussen hielden rekening met de internationale toestand en de daarmee samenhangende gevaren. Wij noemden hiervoor al de medewerking aan de "Bescherming Bevolking" (BB).

In **1964** was het aantal hoofdverbandposten uitgebreid tot 9 en waren er bovendien nog 13 hulpverbandposten. Het jaar daarop organiseerde de vereniging voor Kempenhaeghe een EHBO cursus voor 5 Eerw. Zusters en voor 11 leerling-verpleegsters. Alle 16 slaagden voor het EHBO diploma. De docent was Dr.van Oirschot.

In deze jaren kwam een nieuw evenement in de activiteiten van de EHBO de aandacht vragen. In 1958 vond de eerste Brabantse Dag plaats, toen nog maar een kleine optocht. In de jaren daarop zou het al snel uitgroeien tot een meerdaags gebeuren met als afsluiting de grote optocht. Dit hield in dat de EHBO er een aanzienlijke taak, ook in tijd bij kreeg.

Ook was er nog steeds de Pleisteractie en de Rit voor Bejaarden.

Wat deze laatste activiteit betreft, die was erg populair bij de leden, werd ook door de leden gezien als een 'uitje' en iedereen wilde graag mee. Wat deed het bestuur, die keken wie er ook actief was bij minder populaire evenementen, zoals bijvoorbeeld de motorsport waar echt wel eens ongelukken gebeurden, en de medewerkers daaraan mochten dan als beloning met de Rit voor bejaarden mee. Als er dan nog meer hulp nodig was kwamen de minder actieven aan de beurt. Overigens hielp de EHBO ook om de rit mede mogelijk te maken, door medewerking aan de lotenverkoop voor dat doel. Het is nu niet meer voor te stellen, maar de 'Rit voor Bejaarden' was voor veel ouderen de enige keer in het jaar dat ze buiten Heeze kwamen. In de eerste jaren in auto's die door particulieren inclusief chauffeur gratis beschikbaar gesteld werden.

Een optocht van zo'n 50 auto's achter elkaar was geen zeldzaamheid; de motorclub zorgde voor ordonnansen die kruispunten afzetten en de stoet bij elkaar hielden, de ANWB leverde voor die dag een wegwachter voor eventuele technische bijstand en de EHBO leverde de geneeskundige hulp. In de latere jaren ging de tocht met bussen, soms wel 6 achter elkaar en de EHBO hielp de oudjes bij het in- en uitstappen. Iedereen is altijd weer heelhuids thuisgekomen en bij de 'intocht' tegen de avond liep het hele dorp uit.

De tegenwoordige oudjes, nu senioren genoemd, regelen dit allemaal zelf !!

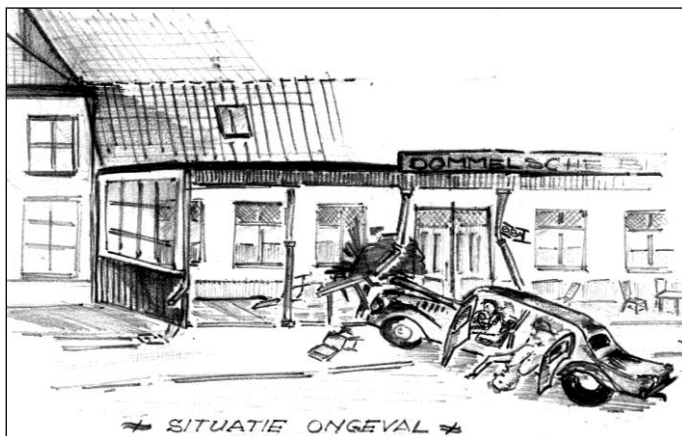
Zoals in iedere vereniging moest er ook een en ander be- en afgesproken worden en zo waren er in **1966** maar liefst 6 bestuursvergaderingen. Men was ook vertegenwoordigd op 3 districtsvergaderingen. Onze voorzitter Willie van Kemenade was ook lid van het districtsbestuur, maar dat wilde niet zeggen dat hij daar als enige namens Heeze aanwezig was. Hij drong er altijd bij het bestuur op aan dat er meer bestuursleden aanwezig waren en dat niet hij vanaf de bestuurstafel bij het voorlezen van de presentielijst, met "present" hoefde te antwoorden.

De eerlijkheid gebied om op te merken dat de afgevaardigden van Heeze wel eens een beetje ondeugend waren en achter in de zaal bleven zitten om meteen na een luid en duidelijk present (waarbij Willie glunderde) de zaal weer te verlaten en lekker de stad Tilburg in te gaan met de opmerking: "als er nieuws is horen wij dat morgen wel van de voorzitter". Voor de oplettende lezer zal het niet moeilijk zijn om te raden wie dat uit eigen waarneming kan bevestigen. Jawel hoor de schrijver van dit verhaal was er zelf bij.

De kas moest ook af en toe gespekt worden en zo was er in **1967** een kienavond, toen nog goed voor een behoorlijke opbrengst. De prijsjes werden meestal bij de Heezer winkeliers bijeen gesprokkeld.

In 1967 wordt ook een Jeugd EHBO cursus vermeld met 11 geslaagden. Verder deed men in dat jaar ook aan vrijwilligerswerk, namelijk huisbezoek ten behoeve van het bevolkingsonderzoek tegen tbc, een besmettelijke ziekte die af en toe nog de kop opstak.

In datzelfde jaar liet de EHBO ook haar dankbaarheid blijken aan Dokter Theeuwen, die tot 1964 hun lesgever en medisch adviseur was geweest. Dokter Theeuwen was vooral huisarts en medicus en geen boekhouder. Hij had een inkomen van de ziekenfonds patiënten. Veel mensen waren toen nog niet verzekerd en de dokter verleende hulp, maar 'vergat' dikwijls om rekeningen uit te schrijven. Toen hij met pensioen ging was er nauwelijks geld voor een nieuwe woning en de dankbare bevolking van Heeze zorgde er via een inzameling en allerlei bijdragen voor dat een bescheiden woning er toch kwam. In 1967 werd door de leden van de EHBO de tuin bij het nieuwe huis van de oud-docent de heer en mevrouw Theeuwen opgeknapt.

**Een 'ontwerp buitenoefening' →
In werkelijkheid werd ons clubhuis
"Dr Valk" nooit zo toegetakeld !**

Dokter Theeuwen

Hier even de plaats om stil te staan bij de EHBO les, gegeven door dokter Theeuwen. Een cursus duurde toen meestal twee jaar, dat wil zeggen in najaar, en winter en voorjaar. Het eerste jaar voornamelijk anatomie en het tweede jaar eerste hulp en verbandleer. De anatomie was voor de dokter en de verbandleer voor de instructeur (leshulp) in die jaren dhr. Bos uit Geldrop die in het dagelijks leven verpleger en chauffeur op de ambulance was. De eerste hulplessen werden door het tweetal gecombineerd. Het Oranje Kruis Boekje was ook toen de basis, maar dokter Theeuwen had weinig zin om dat boekje voor te lezen. Er werd van tevoren opgegeven welke hoofdstuk thuis bestudeerd moest worden. De dokter begon de les met de vraag: Hebben jullie het hoofdstuk bestudeerd en stelde wat vragen ter controle. Dan kwam het interessantste gedeelte van de les: "zijn er nog vragen". Met het uitgebreid beantwoorden van die meest uiteenlopende vragen was een groot deel van de avond gevuld. De kennis van de anatomie van het menselijk lichaam was daardoor groot. De lessen waren niet allen nuttig maar ook zeer interessant. Hij, ook wel de kleine professor genoemd, gaf les maar het leek meer op een college.

Ieder jaar was er bij allerlei evenementen een EHBO post bemand. Het heeft geen zin om ze allemaal ieder jaar te herhalen; dat zou te saai worden. Af en toe noemen we er een paar en zo was er in **1968** o.a. een post bij een Ruitfeest en in **1969** werd gepost bij een Judo toernooi en bij de 'Siwa' wielerronde van Heeze.

In **1970** begon er een nieuwe cursus met 40 deelnemers, waarvan er 34 slaagden in 1972. In verband met ziekte van voorzitter W. van Kemenade werd voor het eerst een vice-voorzitter benoemd, dit werd Jo van Meerwijk. Ook kwam de rechtspersoonlijkheid, ofwel de Koninklijke goedkeuring van de statuten in dit jaar aan de orde. De vereniging ontving het bericht dat rechtspersoonlijkheid was verleend op 14 september 1972.

De jaarvergadering van **1971** werd 'opgeluisterd' met een optreden van 'buutreedner' Wiel Peerlings en dit gold dus niet als een oefenavond.

Een hele week lang was er iedere avond een EHBO post aanwezig bij de "Wielravondzesdaagse" georganiseerd door de Fanfare St. Nicasius.

Op 27 november 1971 overleed het ongeneeslijk zieke bestuurslid Jo van Meerwijk, nadat hij enkele weken daarvoor het gehele EHBO bestuur uitnodigde op een afscheidsborrel. Wij, het bestuur, gingen er met 'lood in de schoenen' naar toe, maar Jo verwelkomde ons met de opmerking, vanavond geen bedroefde gezichten wij maken er een gezellige avond van. Veel oude spannende verhalen werden weer opgedist en het was een geweldige avond. Hij was een van die 'legendarische' werkers van het eerste uur.

Er waren in **1972** maar 10 geslaagden. De docent was Dokter van Oirschot en instructeur Harrie van der Linden.

Aan het vacatie-comite werden enkele verbandtassen uitgeleend.

“Pleisteren”

Een verandering met financiële gevolgen vond plaats in 1973. De jaarlijkse pleisteractie werd tot en met 1972 op een zondag gehouden aan de kerkdeur. Voor en na de missen werd de kerkgangers een pleister aangeboden en een bijdrage gevraagd in de collectebus.

Met ingang van **1973** werd de pleisteractie huis aan huis aan de deur gehouden. Dit was veel meer werk, maar doordat het kerkbezoek afnam noodzakelijk om op die manier meer inkomsten te verwerven, wat dan ook lukte.

Intussen bestond de EHBO al 35 jaar en daarmee groeide het aantal leden die een onderscheiding verdienden en zo ontvingen de volgende leden:

- ❖ Het Gouden Bondskruis voor Jan van Bree en Gard Isbouts.
- ❖ Het Zilveren Bondskruis voor Piet Tiebax.
- ❖ Het Bronzen Bondskruis voor Lies van der Linden-van Dijk; Cor Tijssen-Vertogen en Ida Rovers.

Zoals eerder gezegd, zullen wij niet alle onderscheidingen vermelden, ten eerste omdat het niet te doen is, die lijst zou ongelofelijk lang worden en ten tweede omdat er een gevaar zou zijn dat er toch iemand vergeten zou worden.

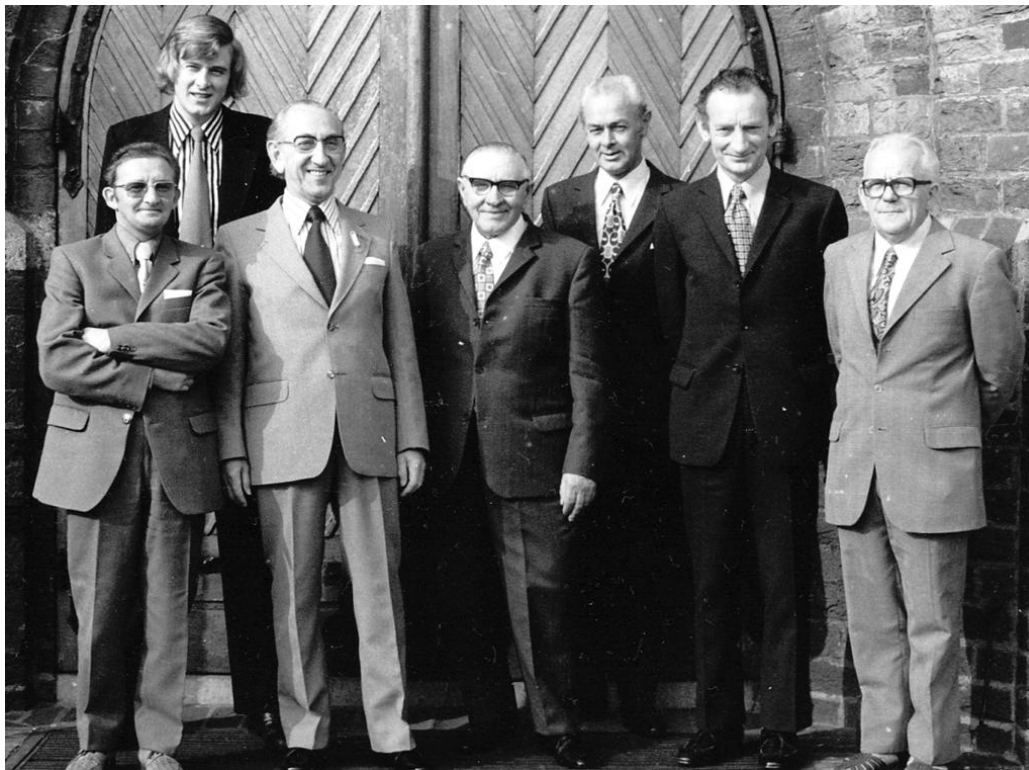
Het 7^e lustrum werd gevierd o.a. met een optreden van Gardus Hanssen als “Gardus den Brabander”

In **1974** werd een Jeugd EHBO cursus gegeven door Dokter van Elk met assistentie van Harrie van der Linden, die nog vele jaren de eerste hulp en de verbandleer en nog vele andere klusjes voor zijn rekening zou nemen.

De club “Joek Heeze” organiseerde een wedstrijd “Paalvechten” ten bate van de EHBO. De opbrengst was maar liefst 3406 gulden, een ongelofelijk groot bedrag voor die tijd. Hiervoor werden een aantal nieuwe leermiddelen aangeschaft die op **23-1-1976** werden tentoongesteld. Voor alle duidelijkheid de afkorting JOEK stond voor “Jongeren onder elkaar”. Ook werd een EHBO Hulppost bemand bij een landelijke bijeenkomst van 2 dagen in een kampeerboerderij op het Heike.

In **1977** is een lezing gehouden over drugs en verdovende middelen. Ondanks de eerdere opmerking over de onderscheidingen moeten wij toch weer een uitzondering maken voor de voorzitter W.v.Kemenade die in 1977 benoemd werd tot Ere-lid van de Katholieke Nationale Bond voor EHBO. Dit gebeurde op de districtsvergadering van Noord Brabant in Tilburg.

Bij een lustrumviering, het bestuur

Een interessant verslag lezen wij in 1978

Een lijst met de leermiddelen en oefenmaterialen: 1 torso; 5 anatomische lesplaten; 2 oefenbrancards; 1 set spalken; 6 oefendekens.

Er zijn dan 22 hulpposten, waarvan 17 met telefoon, in die tijd nog heel bijzonder.

Ook was er een lijst bijgehouden over de hulpverlening: 58 x bij huisongevallen; 11 x bij straatongevallen; 29 x bij sportongevallen.

Medewerking voor EHBO posten bij evenementen: 52 x bij voetballen; 7 x bij volleyballen; 9 x bij atletiek; 3 x bij gymnastiek; 3 x bij wielrennen; 3 x bij paardenconcours; 1 x bij bejaardenreis. Dit is een voorbeeld en in niet vermelde jaren zal het niet veel anders geweest zijn. Verder werd nog 2 x deelgenomen aan een wedstrijd.

Mevrouw van de Waterbeemd, later mw.Leijssen-van de Waterbeemd had de leiding over twee wedstrijd ploegen die op wedstrijd gingen in Gemert en Schijndel en beide keren op de 3^e plaats eindigden.

Er werd geoefend met **LOTUS** slachtoffers. (Landelijke Organisatie Tot Uitbeelding van Slachtoffers). Dus echt toneel spelen met levensecht geschminkte slachtoffers. Dat was toen nieuw en zeer nuttig, want de EHBO-er raakte daardoor gewoon aan de aanblik van zeer ernstige bloederige verwondingen.

Bij een lustrumviering, bestuur en een aantal leden

Een voorbeeld van inventiviteit in **1980**. Op de oefenavonden werden oefenzwachtels gebruikt en hergebruikt. Dat laatste hield in, dat op einde van de avond een aantal leden nog lang bezig was om al die gebruikte zwachtels weer op te rollen. Dé oplossing: Paul van de Mortel schonk de vereniging een door hemzelf vervaardigd apparaatje om oefenverbanden weer snel te kunnen oprollen. Ook ging er een brief naar alle leden:

Wij gaan (moeten) de puntjes op de i gaan zetten, wat betreft volgen van de 8 verplichte herhalingslessen. Het inzetten bij evenementen wordt gestroomlijnd en zal door Henk van Hees gecoördineerd worden.

In het najaar van 1980 overleed de eerste voorzitter de heer Willie van Kemenade. Hij was 42 jaar voorzitter van "EHBO St.Martinus" en had mede aan de wieg gestaan van een aantal nieuwe verenigingen in de omgeving.

Een mobiele post

Het was al een aantal jaren dé grote wens: een mobiele post. De EHBO werd bij vele evenementen gevraagd om aanwezig te zijn. Dikwijls was het behelpen, ergens in een hoekje van een feesttent of tribune. Wat zou het gemakkelijk zijn als wij een 2e hands caravan hadden, helemaal ingericht voor de hulpverlening, die wij overal konden inzetten. Geen gesjouw meer met verbanddozen, brancards en bovendien een comfortabeler onderkomen voor de vrijwilligers. Dat er dan ook nog een mogelijkheid was om koffie te zetten was een bijkomend voordeel, maar wel mooi meegenomen.

En toen kwam in **1981** de Tourclub Heeze in actie. Wekelijks reed de EHBO mee op hun tochten en ze wilden graag iets terug doen. De Tourclub organiseerde een Wielervondvierdaagse en de opbrengst was voor de EHBO, met als doel de aanschaf van een mobiele post. De opbrengst was maar liefst **2500 Gulden**.

vervolg: Mobiele Post

Het Rode Kruis zegde een jaarlijkse subsidie toe van 100 gulden.

Het bestuur had gehoord dat men in Gemert al een mobiele post had en dus bezocht het bestuur die afdeling om zich op de hoogte te laten stellen. Op de eerstvolgende algemene vergadering kwam het voorstel aan de orde en de leden keurden de aanschaf goed. De opbrengst van de pleisteractie was 2600 gulden, dus alle seinen stonden op groen. Er werd een 2^e hands caravan aangekocht en de familie Isbouts, onder aanvoering van ons aller Gardje, was enkele weken bezig met ombouwen, inrichten en opnieuw schilderen en daarbij niet te vergeten het aanbrengen van het "Maltezer Kruis".

Op **21 augustus 1982** werd de Mobiele Post geopend door de burgemeester van Heeze. De toenmalige voorzitter schreef in het LOGBOEK van de Mobiele Post:

"Deze mobiele post is mogelijk geworden, dankzij een gift van de Tourclub Heeze (2500 gulden), uit de opbrengst van een avondvierdaagse. Wordt verder gefinancierd door de jaarlijkse pleisteractie waaraan geheel Heeze een steentje bijdraagt. De EHBO vereniging Heeze is hiervoor alle betrokkenen zeer erkentelijk".

De mobiele post werd voor de eerste keer ingezet bij het Pony concours op 22-8-82. Op dit evenement moest 8 maal eerste hulp verleend worden, waaronder tweemaal een verwijzing naar het ziekenhuis.

De opening van het pronkstuk
DE MOBIELE POST
door Burgemeester H.Bosman

Contacten tussen Heeze, Leende en Sterksel

Er kwam ook een contact tot stand met Leende en Sterksel: Over en weer zouden de data van herhalingslessen doorgegeven worden en ook wie daar aanwezig geweest waren, een soort oefen-pool. Dit als uitvloeisel van een enquête: daar kwam de voorkeur uit voor maandag als lesavond; men wilde graag praktijkoefeningen en mogelijkheid om ook geldige lessen te volgen in Leende of Sterksel.

Begin 1982 was er een avond EHBO voor huismoeders en er was een buitenoefening met "lotus" slachtoffers en in samenwerking met de brandweer en politie. Er was een lezing door Opperwachtmeester Teurlings van de Rijkspolitie.

In het kader van het **Rampenplan** werd een telefonisch alarmeringssysteem beproefd. De volgende "waarschuwing" werd aan alle leden verzonden:

"Wij hebben een telefonisch alarmeringssysteem opgezet, zodat het mogelijk is om bij eventuele rampen snel een aantal EHBO-ers te kunnen inzetten. Dit systeem zal beproefd worden, gekoppeld met een 'buiten-oefening' met lotus-slachtoffers. Als u dus gebeld wordt kan het voor een oefening zijn, maar het kan ook ernst zijn. Gelieve iedere telefonische oproep als een werkelijke noodsituatie te beschouwen en zo goed mogelijk mee te werken".

De hierboven vermelde buitenoefening was niet van te voren aangekondigd. Alleen de besturen waren op de hoogte. De leden werden telefonisch gealarmeerd en opgeroepen en ze wisten toen nog niet dat het een oefening was, het was net echt en ... een groot succes.

Lustrum vieringen

Iedere 5 jaar was er een feestje en dus vond de 9e Lustrumviering in **1983** plaats met een Eucharistieviering, Receptie en een bescheiden Feestavondje voor de leden. Zoals gewoon werd er een Feestcomité gevormd dat deze keer bestond uit: mevr.C.Berkers; Frans Coçquyt; mevr.D.Cox; C.v.Lierop; P.v.d.Mortel; en mevr. G.Verheggen. Het bestuurslid M.Scheepers bood de vereniging een zelfge-maakte prijzenkast aan.

Bij ieder lustrum hoort ook een huldiging van jubilarissen. Zie hier het tableau van een willekeurig lustrum.

In het voorjaar van 1983 werd de eerste reanimatie cursus gegeven.

De opbrengst van de Pleisteractie, nu bestaande uit: zakjes rondbrengen en enkele dagen daarna weer ophalen. viel in vergelijking met voorgaande jaren wat tegen. Er was extra aandacht voor de herkenbaarheid van EHBO-ers in functie en er was een lezing over vergiftigingen door dr.de Lang.

Er werd ook propaganda gemaakt voor de EHBO.

Een 'propaganda verhaaltje' t.g.v. 45 jaar EHBO in Heeze, zoals dit o.a. ook in de plaatselijke pers verscheen:

“Er is een ongeluk gebeurd. Mensen stromen toe. Nieuwsgierige blikken vallen op het slachtoffer. Een paar mensen stappen naar voren en knielen bij de gewonde neer. Iemand belt een ambulance. De helpers vragen waar het slachtoffer pijn heeft, stellen hem gerust. In afwachting van de ambulance worden enkele wonden verbonden. Het wordt het slachtoffer zo gemakkelijk mogelijk gemaakt. Loeiende sirenes naderen. Het publiek wijkt uiteen. Enkele wit geüniformeerde verplegers tillen de gewonde op een brancard en schuiven hem in de ziekenauto. De ambulance vertrekt, de helpers praten nog even na en het publiek verdwijnt. Zo maar een verhaal. Het zou gisteren gebeurd kunnen zijn. Het is zo gewoon dat wij er ons niet eens meer over verbazen. Toch zag je even EHBO-ers in actie. Mensen die er op voorbereid zijn en in staat zijn op ieder ogenblik verantwoord hulp te verlenen”. Ze vallen niet op maar zijn er wel. Ja soms vallen ze op bij evenementen, dan zie je ze lopen met een armband EHBO en een verbandkoffertje”. Iets voor jou?

In **1984** was er een lezing door de heer Reedijk over de werking van het oor. Daarom werd het bijwonen van die lezing dan ook als een herhalingsles genoteerd. Verder werd Paul van de Mortel notulist en 2^e secretaris. De EHBO Heeze ontving een dankbetuiging van de Nederlandse Spoorwegen voor het verlenen van eerste hulp bij het treinongeval in Heeze op 31-10-1983. In het kader van de herkenbaarheid werden groene helmen met EHBO embleem gekocht.

Uit een enquête, gehouden in 1984, kwam naar voren: 36 leden willen alleen in noodgevallen EHBO verlenen; 33 leden willen bovendien actief zijn bij verzoeken om assistentie bij evenementen; 24 leden stellen zich beschikbaar voor de “parate groep” die altijd telefonisch oproepbaar zal zijn via een nog te ontwikkelen “sneeuwbal alarm telefoonketen”; 53 leden hadden belangstelling voor een reanimatie cursus.

1986: Op de jaarvergadering een Lezing door de Heer C.Klap over vervoer gevaarlijke stoffen, waardoor deze ook de status van cursusavond kreeg. Ook werd assistentie verleend bij een bloedafname avond van Het Rode Kruis in Kempenhaeghe.

Een gouden EHBO

Het 50-jarig bestaan werd gevierd in 1988 met een grote realistische buitenoefening met Lotus slachtoffers bij het oude melkfabriek met medewerking van brandweer, ambulance en politie. Er was een noodhospitaal ingericht in d'n Toversnest en “gevorderde” taxibusjes zorgden voor het gewondenvervoer.

**De buitenoefening bij en in de oude melkfabriek aan de Leenderweg.
Een auto is een pand binnen gereden met als gevolg gewonden en een begin van brand.
De belangstelling van het publiek was enorm en een goede propaganda voor de EHBO.**

Via een Jubileumloterij kwam er een jubileumcadeau in de vorm van een reanimatie oefenpop die de naam “Saartje” kreeg. Er was een bijeenkomst voor moeders met kinderen over ongevallen in huis en een kleurwedstrijd voor de kinderen. Het sluitstuk van het jubileum was een lezing door dokter van den Hoogenband, de clubarts van PSV, uiteraard over sportblessures. Niet alleen waren alle EHBO-ers uitgenodigd, maar ook alle geïnteresseerden van de sportverenigingen in Heeze.

Een zeer bijzondere inzet van de mobiele post, vond in **1989** plaats.

Van 17 juli t/m 13 augustus vond in Heeze op het kampeerterrein Heezerenbosch de scouting **EUROJAMBOREE** plaats. De EHBO werd gevraagd om een medische post in te richten en te bemannen, gedurende 27 dagen, de klok rond. Onze mobiele post kwam goed van pas. De post was **4 weken** bezet, in **24-uursdienst**. Volgens het logboek in de mobiele post werd in deze 27 dagen 111 maal eerste hulp verleend, waaronder:

9 x teken verwijderd en wespensteken; 12 x eerste hulp, waarna doorverwijzing naar huisarts en/of ziekenhuis. Meestal werd dan ook het vervoer en/of de begeleiding verzorgd, dit ook i.v.m. taalproblemen. Een sleutelbeenbreuk werd behandeld en verder veel blaren en snijwondjes. Jongens met kramp werden gemasseerd; enkelen met een ontstoken wondje mochten in het sodawater zitten; een jongen had alleen maar heimwee en moest getroost worden. Een jongen liep een lichte hersenschudding op en mocht een nacht in de mobiele post slapen en moest om de 2 uur wakker gemaakt worden en kreeg de volgende dag nog tweemaal controle. Dit was EHBO op zijn best !!

De EHBO ontving van **Eurojam** een dankbetuiging en een gift van 1000 gulden.

Wederom was er assistentie bij de bloedafname avond van het Rode Kruis in Kempenhaeghe. De “wedstrijdploeg” behaalde een 3^e prijs op een EHBO wedstrijd in Gemert. De buitenoefening was dit jaar bij Bumet en een aantal lezingen in samenwerking met het Wit-Gele Kruis, o.a. over griep, medicijnen enz. maakten het jaar bijzonder geslaagd.

Jarenlang was de EHBO aanwezig met een hulppost bij terrein wedstrijden voor motoren, georganiseerd door de motorclub. Dat was een evenement waar de kans dat Eerste Hulp verleend moest worden wel iets groter was dan bijvoorbeeld het vergezellen van een busreis voor de senioren. In 1990 werd de Motorclub Heeze opgeheven en als afscheidscadeau van een dankbare vereniging werd 330 gulden gestort in de kas van de EHBO.

Er was een lezing, gegeven door de brandwondenstichting.

De **Reanimatie** was in het vervolg een vast onderdeel van de nieuwe cursus.

Een gehouden enquête had een respons van 55%. Als meest geschikte dag voor de herhalingslessen kwam de maandag met 54% uit de bus. De bereidheid om op te treden bij evenementen viel wat tegen; slechts 19 leden wilden tot de “parate groep” gerekend worden.

1991 tot heden De zuilen verdwijnen

In 1991 werd door het landelijk bestuur besloten niet langer het predicaat katholiek te voeren en ging de organisatie verder als **Nationale Bond voor EHBO**. Intussen gaan de oefeningen gewoon door, dit jaar wederom een buitenoefening bij Bumet.

Het Oranje Kruis bracht in **1993** een controle bezoek aan de opleidingscursus in Heeze. Het uitgebreide rapport was positief. Heeze kon op deze manier verder. Naast de lessen werden de leden af en toe ook bijgepraat over allerlei onderwerpen die zijdelings met EHBO te maken hadden. Met Kempenhaeghe in de gemeente was een lezing over epilepsie dan ook voor de hand liggend.

Pleisteren exit

Na jaren succesvol te zijn geweest is in 1995 de pleisteractie afgeschaft en vervangen door een donateursactie waarbij alle bedrijven in Heeze werden aangeschreven. De contributie werd verhoogd naar 25 gulden per jaar. Met andere woorden, als je niet graag gaat collecteren dan betaal je zelf gewoon wat meer. Trouwens die Barmhartige Samaritaan van 2000 jaar geleden betaalde de verleende hulp toch ook zelf !!!

In **1998** een lezing over sportblessures door dorpsgenoot en fysiotherapeut J.Bennenbroek. Ook was er weer een rampoefening in samenwerking met politie en brandweer en met ondersteuning van LOTUS slachtoffers en natuurlijk de mobiele post.

Een mobiele post is één ding, maar punt twee is de stalling. In de Molenstraat achter de vroegere Openbare Lagere School was een leegstaande garage, vroeger gebruikt door de brandweer en die mocht met toestemming van de gemeente tot nader order gebruikt worden. Lekker makkelijk voor Gardje Isbouts die de mobiele post up-to-date hield. Daarna kon de EHBO voor de stalling van de Mobiele Post jarenlang bij de familie Snoeijen in de Schoolstraat terecht. Terecht ging in 2001, maar ook in latere jaren, een dankbetuiging naar de familie Snoeijen.

In **2002** stopte Henk van Hees zijn activiteiten als coördinator van de hulpverlening.

Jarenlang had hij deze taak op voortreffelijke wijze uitgevoerd en het was voor het bestuur een hele klus om een goede opvolging te vinden. Men bedacht de oplossing: In plaats van één coördinator kwam er een coördinatieteam, vanuit het bestuur o.l.v. Annie Looijmans. Het coördinatieteam bestond in wisselende samenstelling verder uit: Diny Snoeijen, Gerda Vinck, José Petrillo, Hans Janssens, Paula Borgers, Ton Mulders en wij hopen vurig, dat wij niemand vergeten zijn!

Er was wederom een lezing over epilepsie.

In **2003** volgde een lezing over het werk op de spoedeisende afd. Eerste Hulp in het Ziekenhuis. In dat jaar werd op 52 verschillende dagen door in totaal 170 EHBOers assistentie verleend bij diverse evenementen. Hier waren 57 EHBO-ers bij betrokken, waaruit blijkt dat sommigen twee of meer keren optraden. De "Mobiele post" was daarbij meerdere keren het centrale punt.

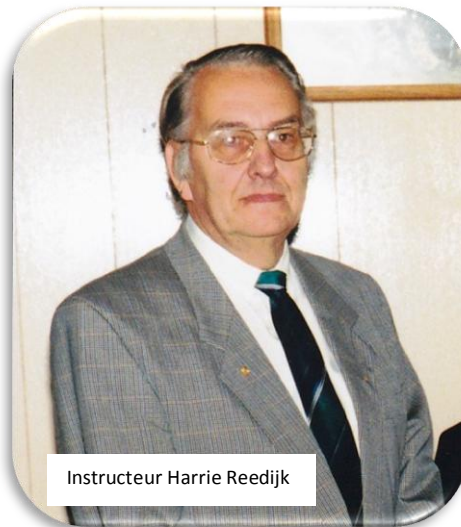
2004: De mobiele post, een oude 2^e hands caravan, was aan vervanging toe. Een nieuwere 2^e hands caravan werd geschonken door Jaques van der Palen. De belettering werd geschonken door Ralf van Tuel, en er werd een voortent bijgekocht. De nieuwe mobiele post werd voor de eerste keer ingezet bij de Brabantse Dag 2004. De post werd opnieuw ingericht naar de eisen des tijds en zo schonk Jan Snoeijen 10 gifzuigpompjes voor gebruik bij insectenbeten.

Ook was er, zoals dikwijls bij de jaarvergadering, een huldiging van actieve leden:

- ❖ Harrie van der Linden 40 jaar lid
- ❖ Grard Isbouts 62 jaar lid
- ❖ Lies van der Linden 56 jaar lid
- ❖ Mw.Cox-Maas 40 jaar lid
- ❖ Wim Derkx(zie blz.38) 20 jaar instructeur.

Zonder iets tekort te willen doen aan onze vele zeer actieve leden die nog niet zo lang lid konden zijn, maar wiens activiteiten evenzeer als onvervangbaar gewaardeerd worden, toch een voorbeeld ter navolging.

Inmiddels is mevr. Cox het oudste en het langst actieve EHBO lid van Nederland.

Een vrij willekeurige greep uit de diverse verslagen.

Medewerking aan:

1970 EHBO post bij agglomeratiebal, georganiseerd door de Kraaienvangers.
1981 motor-cross; Brab.dag; Carnavalsoptocht; Rit van bejaarden
1983 Putse Fiste; Motorcross; ruitfeest; wielerronde; oefening met brandweer; Handbal; Voetbal; Judo; Korfbal; Fietscross; hockey; avondvierdaagse; Tourclub; ponyclub; Ruitercross; Carnaval; Brab.Dag; Dansclub; Jeugdfeest Bergerhof; rit van bejaarden; vierkamp. Bij de brandweer werden "slachtoffers geleverd"
1988 Brab Dag; motorcros; bloedafname kempenhaeghe; etc.
1996 Brabantse dag; Bloedafname Kempenhaeghe; Tourclub; Sporttoernooien;
2004 en andere jaren. Spijkerspelen van de Brab.Dag.
Bij alle sportverenigingen in Heeze en bij alle mogelijke evenementen werd wel medewerking gegeven

Nieuw: de A.E.D.

In **2005** wordt de aanschaf van een **de eerste** AED besproken, met steun van de Tourclub. De EHBO leden moeten daarvoor opgeleid worden. De opleiding voor de AED bediening zal starten in 2006 en vanaf dan een vast programmapunt zijn. Wim Derkx haalde zijn bevoegdheid voor reanimatielessen en de AED opleiding.

Tijdens de jaarvergadering kregen Annie Looijmans en Francien van Noort als de "koffiedames" voor de gratis koffie bij de lessen een extra bedankje. In verband met zijn leeftijd gaf Dr. de Lang aan dat hij zijn taak wilde overdragen. Ook voor hem extra dankwoorden.

Voor het eerste kreeg men in 2005 te maken met wat problemen om alle aanvragen voor EHBO hulp bij evenementen te honoreren. De lijst van evenementen zag er dan ook indrukwekkend uit: Brabantse Dag in diverse onderdelen en de spijkerspelen; Carnaval; diverse sport toernooien, zoals b.v. Judo en voetbal; Schoolevenementen; Heezer Fietsweekend; Avondvierdaagse; Paardensport; Sylvesterloop; Strabrechtse Heidedag; ledere zondag 2 personen bij de rit van de Tourclub Heeze (J.van der Palen deed dit ruim 25 jaar); Assistentie bij jeugd EHBO lessen op vier basisscholen.

In **2006** volgt de benoeming van een vertrouwenspersoon: Meldpunt voor klachten van b.v. bedreiging, geweld, seksuele intimidatie of pesterijen. Dit wordt Francien van Noort-Berkers.

Invoering **competentieregistratie** in opdracht van het "Oranje Kruis". Het is niet meer de presentie die telt, maar de competentie. Voorwaar een grote verbetering. Ook in 2006 de eerste 32 leden die slaagden voor het bedienen van het **AED apparaat**, een zeer belangrijke medische mijlpaal in de **Eerste Hulp** in levensbedreigende situaties.

In dit kader is er ook een bezoek aan de spoedeisende Eerste Hulp van het St. Anna Ziekenhuis.

Ook vindt dit jaar weer een buitenoefening plaats bij de Bumet.

Het jaar 2007 is gedenkwaardig, want de eerste AED wordt afgeleverd.

Wat is een AED? Hier volgt een beschrijving:

AED is een afkorting voor Automated External Defibrillator, ofwel in gewoon nederlands een automatische externe defibrillator. Het is een draagbaar toestel dat wordt gebruikt voor het reanimeren van een persoon met een circulatiestilstand als gevolg van ventrikelfibrilleren. De AED dient op een geautomatiseerde manier een elektrische schok toe met als doel een gestoord hartritme te stoppen. Dan krijgt de sinusknoop de kans de controle over het hartritme terug te krijgen, waardoor het hart weer in een normaal ritme gaat kloppen. Het is duidelijk dat dit een uiterst nuttig apparaat is in handen van een geoefend EHBO-er.

De EHBO heeft in 2007 ook een aantal AED's kunnen plaatsen, maar ook een 'hulpdienst' georganiseerd.

Op de jaarvergadering wordt Mw. Lies van der Linden die 60 jaar lid is, tot Ereid benoemd.

Dit jaar een lezing over diabetes en er wordt een "erelijst" gemaakt:

Voorzitter Paul van de Mortel geeft een stuk geschiedenis van de vereniging:

De EHBO vereniging is opgericht in 1938.

Willie van Kemenade was 42 jaar voorzitter. Hij was ook jarenlang bestuurslid van district Brabant en afgevaardigde naar de Landelijke Raad. Het district Brabant bestond uit 4 gewesten. In het gewest Zuid Oost Brabant was Willie voorzitter.

Harrie Berkers 10 jaar voorzitter na 13 jaar penningmeester.

Giel v Santvoort 6 jaar voorzitter na 5 jaar vice voorzitter.

Paul vd Mortel 12 jaar voorzitter na 4 jaar adj. secretaris en 5 jaar verbandmeester.

Grard Isbouts 50 jaar verbandmeester en 12 jaar bestuurslid.

Cees v Lierop 32 jaar secretaris na 2 jaar adj. secretaris en 2 jaar coördinator.

Henk van Hees 22 jaar bestuurslid en coördinator EHBO inzet.

Mw Cox- Maas 13 jaar bestuurslid.

Frans Cocquyt naast 6 jaar secretaris al 27 jaar penningmeester.

Tonny van Bree 14 jaar bestuurslid.

Tinie Scheepers 13 jaar bestuurslid.

Johan van Meerwijk 16 jaar bestuurslid waarvan 11 jaar als secretaris.

Piet Tiebax een aantal jaren secretaris en 17 jaar penningmeester.

Tini Broeren 10 jaar bestuurslid waarvan 7 jaar verbandmeester.

Leon Brutsaert 7 jaar bestuurslid.

De vereniging telt 75 leden.

Hiervan zijn 22 langer dan 20 jaar

lid, 18 tussen de 10-20 jaar lid en

35 minder dan 10 jaar lid. Van

2000 tot en met 2006 stopten 89

leden. Aanwas van 50 leden.

Gemiddeld blijft een EHBO'er 6 tot

7 jaar lid.

Het digitale tijdperk

2008. Alweer een modernisering. De intrede van het internet en de EHBO krijgt nu een eigen website: <http://www.ehboheeze.dse.nl>

De webmaster is Paul van de Mortel, die ook assisteert bij de AED lessen.

Er komen **3 nieuwe AED's** met subsidie van de gemeente, voor ieder kerkdorp een. Verder aanzienlijke bijdragen door Rabobank en DGH, met als gevolg uitbreiding van het aantal AED's. Ook een veiling van de Kunstkring Heeze, waarvan de opbrengst bestemd was voor de aanschaf van AED's, die nog door de notaris verdubbeld werd, werkte hieraan mee. Inmiddels bood de vereniging ook de mogelijkheid aan om voor niet leden een opleiding reanimatie met AED-bediening te volgen.

Interessant was ook de lezing over orgaandonatie.

Een vast punt in de jaarvergadering zijn de “Bedankjes”.

Een aantal mensen zetten zich bijzonder in voor de EHBO vereniging. Zij worden op iedere jaarvergadering bedankt met een kleine attentie. Als voorbeeld, hier de lijst van 2008:

- ❖ Wim Derks, onlangs onderscheiden voor 25 jaar kaderinstructeurschap, voor het verzorgen van de herhalingslessen EHBO/AED en reanimatie.
- ❖ Karin Rampart en Francis Dijkmans voor hun inzet als lotus slachoffer.
- ❖ Familie Snoeijen voor de stalling van de mobiele post.
- ❖ Bumet BV voor het beschikbaar stellen van ruimte voor de buitenoefening en de koffie.
- ❖ De Bergerhofschool voor lesruimte en huisvesting.
- ❖ Diny Snoeijen, Annie Looijmans, Gerda Vinck en José Petrillo voor hun inzet bij het coördineren van de hulpverleningsactiviteiten.
- ❖ Francien van Noort en Annie Looijmans voor het verzorgen van de koffie tijdens de lessen.
- ❖ Verder bedankt de voorzitter nog alle leden die assisteren bij de school/jeugd EHBO; leden die assisteren bij evenementen; de bestuursleden en verder iedereen, nog niet genoemd, die zich inzet voor de vereniging.

2009 lijkt wel “**Het jaar van de AED**”, lees maar verder:

Vanaf 1 september 2009 hoort het gebruik van een AED tot de eindtermen van het examen voor het diploma Eerste Hulp.

Af en toe is er ook een meevaller zoals : “Huub van de Hurk en echtgenote hebben een donatie van € 200 gedaan, dit naar aanleiding van de Koninklijke onderscheiding die Huub vorig jaar ontving”, kunnen wij lezen in een jaarverslag. En in dit jaar is er op het gemeentehuis door de plaatselijke Rode Kruis, afd. Heeze-Leende-Sterksel, een cheque overhandigd van 2000 euro aan alle drie de EHBO verenigingen. Het Rode Kruis heeft bepaald, dat hiervoor vóór 7 juni 2009 AED's geplaatst moeten worden bij de drie kerken van Heeze, Leende en Sterksel in een kast aan de buitenmuur.

dokter de Lang

Wat betreft het AED gebeuren is vanaf 2009 de situatie als volgt:

Het bestuur geeft alle mogelijke medewerking aan het AED project van de gemeente. De gemeente wil de onderhoudskosten van 14 **AED's** in de gemeente voor haar rekening nemen, mits de AED's 24 uur per dag en 7 dagen per week bereikbaar/beschikbaar zijn. Verder vindt het bestuur het haar verantwoordelijkheid, dat belangstellenden opgeleid kunnen worden en dat er genoeg AED's voor eigen gebruik zijn. Men wil in 5 jaar tijd in iedere zone van 6 minuten een AED hebben

hangen. Het is de bedoeling dat er een projectgroep komt met aparte financiën om het hele AED gebeuren te realiseren. Betsie Luijben en Mia Guitjens stellen zich hiervoor beschikbaar. François Cocquyt zal de nodige gegevens doorgeven aan Betsie en Mia. Mochten er zich nog meer mensen willen aan sluiten dan kunnen zij zich melden. Wij nemen aan dat deze mededeling van 2009 nog steeds geldig is !!

Een Buitenoefening, staat dit jaar gepland bij de firma van de Vin.

Het seizoen 2009 – 2010 zal starten met een lezing, in dit geval een presentatie over brandwonden, door de Brandwondenstichting.

Omdat wij nu eenmaal werken met zeer gewaardeerde vrijwilligers die gratis hun tijd beschikbaar stellen is het gebruikelijk om eenmaal per jaar die waardering te laten blijken op de jaarvergadering. Daar sluit de schrijver van deze geschiedenis van 75 jaar EHBO in Heeze zich bij aan door de 'bedanklijst' van 2010 vast te leggen:

- ❖ Loes Pollé heeft een bos bloemen ontvangen voor het geven van de herhalingslessen AED en reanimatie.
- ❖ Wim Derkx wordt bedankt voor zijn inzet bij alle herhalingslessen Eerste Hulp en herhalingen Reanimatie en AED.
- ❖ Paul voor het bijhouden van de website.
- ❖ Francis en Karin voor hun inzet als lotus.
- ❖ Familie Snoeijen voor de stalling van de Mobiele Post.
- ❖ De firma van de Vin voor het beschikbaar stellen van ruimte voor de buitenoefening.
- ❖ De Bergerhofschool voor lesruimte en huisvesting.
- ❖ Het coördinatieteam: Annie Looijmans, Gerda Vinck en José Petrillo.
- ❖ Leden die assisteren bij de schoolopleiding jeugd A.
- ❖ Leden die assisteren bij diverse evenementen.
- ❖ Leden die op andere manieren hand- en spandiensten verlenen.
- ❖ De bestuursleden.
- ❖ En uiteraard ook de voorzitter.
- ❖ Verder wordt Wim Derkx nog extra in het zonnetje gezet. Wim is in mei van dit jaar 25 jaar instructeur bij onze vereniging. De toenmalige voorzitter H. Berkers is uitgenodigd om Wim een cadeau aan te bieden. Hij heeft Wim 25 jaar geleden gevraagd om de EHBO te komen helpen. Na 25 jaar is Wim nog steeds actief binnen onze vereniging.

Het jaar 2011: Onderhoud AED apparaten en opleidingskosten blijft de aandacht vragen. De AED's vertegenwoordigen een boekwaarde van maar liefst ruim **14.000 Euro**. Er kwamen weer 7 AED's bij. De vraag naar hulp is nog steeds hoog. Er werd hulp verleend bij: de Carnaval, Heeze luidt de lente in, Dressuurwedstrijd, Koninginnedag, Voetbaltoernooien, Open Kastelen dag, Avondvierdaagse, Parelpop Heeze, Avond Fietsvierdaagse op hometrainers, Fanclub Tamboerkorps NAT, Heezer Fietsweekend, Brabantse Dag, Parel Hockey toernooi, Jubileumfeest Swaans Beton, Scootmobieldag van de KBO, Sylvesterloop. Verder werd assistentie verleend bij Eerste Hulp cursussen jeugd A op 4 basisscholen.

In totaal zijn EHBOers **800 uur** inzetbaar geweest.

In juni 2011 -op 99 jarige leeftijd- moesten we afscheid nemen van Gardje Isbouts, vele jaren zeer actief lid én Erelid.

In **2012** zijn er weer 5 nieuwe AED's opgehangen. In samenwerking met Nuene en Leende is er een filmpje gemaakt over reanimatie vanuit radio Horizon. De AED-alert organisatie van Heeze is overgenomen door de Stichting Hartslag Nederland.

Automatische Externe Defibrilatoren (AED)

In 2012 waren er over Heeze verspreid 16 AED's geplaatst, die continu bereikbaar waren en waar mensen in de buurt woonden die ze konden bedienen.

Verder nog 8 beperkt bereikbaar op plaatsen waar veel mensen komen gedurende de openingstijden, zoals b.v. Gemeentehuis, Crematorium, Kapellerput enz.

De volledige lijst staat op de website van de EHBO: www.ehboheeze.dse.nl

Wij sluiten deze 'geschiedenis' af, met een samenvatting uit:

Het jubileumnummer 60 jaar Nationale EHBO (landelijk blad sept. 2009)

De ontwikkeling van de organisatie was positief. Eind zestiger jaren waren ruim 33.000 leden actief in meer dan 300 aangesloten verenigingen. Het vooral in de beginjaren sterke rooms-katholieke karakter van de organisatie verminderde met het afnemen van de landelijke verzuiling in ons land. In 1991 werd besloten niet langer het predicaat katholiek te voeren en ging de organisatie verder als

Nationale Bond voor EHBO.

Vanaf de start tot en met de dag van vandaag is de Nationale Bond sterk gericht geweest op ondersteuning van én serviceverlening aan de plaatselijke verenigingen én op samenwerking met anderen. Want samen sta je sterker! Anno 2009, 60 jaar nadat de provinciale en landelijke katholieke organisaties werden samengesmeed tot één bond, kent de Nationale Bond nog steeds honderden verenigingen en duizenden enthousiaste EHBO-ers.

GESLAAGD !!!!!

Personalia

Bestuursleden (dagelijks bestuur)

Jaar	Voorzitter	Secretaris	penningmeester
1938	W.van Kemenade	J.Vreede	H.van Helden
1943		L.Verest	
1949			Mien Verest
1958			P.Tiebax
1959		Jo.van Meerwijk	
1967		H.Berkers	
1969		C.van Iierop	
1975			H.Berkers
1980	H.Berkers		François Cocquyt
1990	G.v.Santvoort		
1996	P. van de Mortel		
2000			
2001		François Cocquyt	
2008	Francien van Noort-Berkers	¹)G.J.Toorensplits	
2009		José Petrillo	
2013	Francien van Noort-Berkers	José Petrillo	François Cocquyt

¹) Dhr.Toorensplits was in de periode 2001 t/m 2008 assistent secretaris.

Overig bestuur en jaar van aantreden

Jaar	Activiteitscoördinatie	Verbandmeester	bestuursleden
1938		Jac.van der Heijden	Mej.H.van Engelen, Mej.Truus van Santvoort Mej.M.van Schalen
1949		Jan van Bree	G.Isbouts
1950			W.Valkenburg, J.van Bree, R.Eijsermans
1964		G.Isbouts	Ant.van Eert, H.Berkers
1968			M.Scheepers, C.v.Lierop
1971			Mej.P.Dommels
1973			Jac van Meerwijk
1976			A.Meeuws
1978			Mw.D.Cox-Maas, K.Bennenbroek
1980	Henk van Hees		H van Leeuwen
1981		G.Isbouts P.v.d.Mortel	P.v.d.Mortel
1983		G.Isbouts H.v.Leeuwen	
1985			G.van Santvoort
1986		G.Isbouts M.Broeren	A.van Bree
1992			M.Broeren
1993		G.Isbouts P.v.d.Mortel	
1995		P.v.d.Mortel A.van Bree	
1996			L.Brutsaert
1998			Mw. E. Derks
2001	Mw.E.Derks	Jos Jongma	G J Toorensplits
2002	Annie Looijmans ¹)		
2004			Francien van Noort
2008			José Petrillo

¹) Vanaf 2002 activiteitscoördinatie o.l.v. Annie Looijmans vanuit het bestuur door een coördinatieteam.

75 jaar Medisch Team

Het medisch team bestaat uit de medisch adviseur, een instructeur en verder, maar ook zeer belangrijk leshulpen, lotushulpen en assistentie bij de diverse herhalingslessen.

De medisch adviseur was aanvankelijk de plaatselijke huisarts, die vooral de anatomie voor zijn rekening nam en toezag op de lessen verbandleer, wat voor rekening kwam van de instructeur. De instructeur deed zijn werk aanvankelijk in samenwerking met de arts. In de loop der tijd kwam er een lesbevoegdheid voor instructeurs en deden die hun werk meer zelfstandig.

De Lotus hulp: LOTUS is de afkorting van **Landelijke Organisatie Tot Uitbeelding van Slachtoffers**.

De lotushulpen mogen alleen als zodanig optreden na een gedegen opleiding.

De verdere leshulpen zijn ervaren EHBO-ers die werken onder toezicht van de hierboven genoemden. Uit de beschikbare gegevens hebben wij een getracht een historisch overzicht samen te stellen, waarbij opgemerkt dat de data soms niet precies te achterhalen zijn.

De medisch adviseurs.

Bij de oprichting in 1938 staan de huisartsen dokter Kwisthout en dokter Theeuwen vermeld. Vanaf 1943 tot 1965 staat dokter Theeuwen als enige vermeld, met een onderbreking van 1945 tot 1947 waarin hij vervangen wordt door dokter Wieger Bos en F.Kluitmans.

Van 1965 tot 1981 is dokter van Oirschot de medisch adviseur, met de aantekening dat in 1974 een jeugdcurcus gegeven wordt door dokter van Elk en dat van 1977 tot 1980 de lessen gegeven worden door mevr. Leenen onder leiding (toezicht) van enkele doktoren.

Na enig zoeken wordt in 1981 dokter de Lang bereid gevonden om de functie van medisch adviseur op zich te nemen. Hij blijft dit doen tot 2008 en krijgt in 1995 en 2006 hulp van dokter van den Broek.

De instructeurs.

Zoals gezegd aanvankelijk ervaren ehbo-ers die onder toezicht van de dokter verbandlessen gaven en dus eigenlijk als leshulp fungeerden.

Van 1943 tot 1949 Wim Valkenburg. Van 1949 tot 1958 worden de heren Evers en Leyendijk uit Valkenswaard genoemd, in 1958 opgevolgd door dhr. Bos van de GGD uit Geldrop die dan weer geassisteerd werd door Jan van Bree (Heezerenbosch) en Jo van Meerwijk.

Vanaf 1972 wordt Harrie van der Linden regelmatig genoemd en blijft vele jaren als leshulp beschikbaar. De laatste vermelding vonden wij in 2004.

In 1978 doet Karel Bennenbroek zijn entree, geassisteerd door mevr. Leijssen-van de Waterbeemd.

In 1981 wordt hij opgevolgd door Harrie Reedijk, die toen Wim Derkx op het toneel verscheen nog tot in 1995 herhalingslessen en reanimatielessen bleef geven.

De huidige instructeur Wim Derkx begon zijn werk in 1985 en had als dat nodig was hulp van de heren Smoes en Meyvis. Later nog van N. van Mierlo en L.Pollé.

Leshulpen en lotushulpen.

Het is niet doenlijk hierbij het aantal jaren te noemen, maar velen waren vele jaren beschikbaar. Tussen haakjes staat alleen het jaartal van de eerste vermelding.

Dhr.van den Heuvel en de Leeuw uit Eindhoven (1966); A.Brands uit Eindhoven en dhr.Fiedler uit Someren (1972); mevr. Leenen uit Someren (1974); dhr. van Diepen uit Someren (1976); Henk van Hees, mevr. C.Berkers, Paul van de Mortel, Tini Broeren, Francis van Heeswijk (1981); M.Fokkema, Th. Doezé (1988); Karin van Hees en Peter Kuijpers (1989); mevr.Doezé, K.Rampart, dhr. Roelofsen (1994); S.Cuyper (1995); E.Derks (1999); Francis Dijkmans (2006).

Ereleden:

- ❖ H.Berkers
- ❖ Mevr. E. van der Linden
- ❖ G.Isbouts
- ❖ H.van Hees

Onderscheidingen in de loop der jaren:

Het is niet te doen om alle onderscheidingen te vermelden, vanwege het aantal, maar vooral omdat er dan gegarandeerd iemand vergeten wordt.

Wij maken een uitzondering voor:

W.van Kemenade	Barmhartige Samaritaan in Brons
Mw.E.v.d.Linden-v.Dijk	Barmhartige Samaritaan in Brons
G.Isbouts	Barmhartige Samaritaan in Brons

EHBO Clubhuis

In de loop der jaren waren wij "thuis" bij:

"De Valk" Betje Maas en daarna Marietje en Jan Verheijen tot 24-10-1974.

"De Valk" Maria en Pierre van Bussel en daarna Meep Veldhuizen.

korte tijd diverse noodlocaties, waarna "d'n Toversnest".

Op dit moment de aula in Kindcentrum "De Parel" (voorheen basisschool Bergerhof).

Aantal leden

1938 Oprichting 96 aanwezigen en 78 opgaven als lid. Later bleven er hiervan nog 54 over, omdat men ook lid van het Wit Gele Kruis moest zijn of worden en dat was voor velen te kostbaar.

1939 46 leden en 25 geslaagden

1943 92 leden, 56 geslaagden

1947 87 (een eerste echte duidelijke ledenlijst met namen en adressen)

circa 1956 92 Hierbij inbegrepen: 8 bij Evers; 9 bij Vullingshs; 1 bij van Rooy

1960 81 (niet inbegrepen 19 leden-donateurs)

1965 98

1970 87

1975 129

1980 91

1985 91

1990 126

1995 124

2000 135

2005 89

2010 64

2011: 66

2012 62

Epiloog

Een citaat uit ons Wetboek van Strafrecht.

Titel V: Overtreding betreffende hulpbehoevenden: art.450.

Hij die, getuige van het ogenblikkelijk levensgevaar waarin een ander verkeert, nalaat dezen die hulp te verlenen of te verschaffen die hij hem, zonder gevaar voor zich zelve of anderen redelijkerwijs te kunnen duchten, verlenen of verschaffen kan, indien de dood van den hulpbehoevende volgt, gestraft worden met hechtenis van ten hoogste drie maanden etc.etc.

Uit bovenstaande blijkt een verplichting, waarop zelfs een sanctie staat. Is dat de reden om EHBO-er te worden? Dat is moeilijk voor te stellen, want het behalen van het diploma maakt de verplichting alleen maar groter en de kans op de sanctie dus ook.

Is het dan soms het gevoel van onmacht, het “met de handen in het haar staan” van leken bij de aanblik van een ernstig ongeval, het niet durven helpen, bang om iets niet goed te doen? Dat is al wat beter voor te stellen en zal zeker meespelen.

Of is het idealisme, is het dan toch die Barmhartige Samaritaan, die begaan is met het lot van de medemens en hulp verleent vanuit zijn/haar warme hart. Laat ons hopen dat dit de voornaamste reden is en de ervaring ondersteunt gelukkig deze gedachte. Feit is dat er 75 jaar lang in Heeze heel nuttig werk is verricht en uit de eerste hand weten wij dat er ook mensenlevens gered zijn.

dokter “Pietje” Theeuwen zei eens tegen een EHBO-er die behulpzaam geweest was bij een ernstig ongeval: “die mens mag jou wel eens bedanken, want hij leeft nog”

Maar ... dank hoeft niet, de echte dank is de voldoening na een geslaagde hulp.

Het was een voorrecht om dit verhaal te mogen schrijven.

HB

Inhoud

Bij de voorplaat	1
EHBO St.Martinus Heeze	2
Voorwoord van de voorzitter	3
Proloog	4
Inleiding	5
1938 tot 1945 oorlog	10
1946 tot 1960 opbouw	16
1961 tot 1990 koude oorlog	22
1991 tot heden de zuilen verdwijnen	33
Personalialia	40
Epiloog	43

